

T.C.

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ

BAĞIMLILIK VE ADLİ BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

CEZA ADALETİ ANA BİLİM DALI

**AZERBAYCAN ASILLI SUÇ ÖRGÜTLERİNİN TÜRKİYE'DEKİ
İŞLEDİKLERİ CİNAYETLER ÜZERİNE ARAŞTIRMA**

İBRAHİM GÖGSU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Zülfikar ÖZKAN

İSTANBUL-2023

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
BAĞIMLILIK VE ADLİ BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
CEZA ADALETİ ANA BİLİM DALI

AZERBAYCAN ASILLI SUÇ ÖRGÜTLERİNİN TÜRKİYE'DEKİ
İŞLEDİKLERİ CİNAYETLER ÜZERİNE ARAŞTIRMA

İbrahim Gögsu

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN.: Dr. Öğr. Üyesi Zülfikar ÖZKAN

İstanbul-2023

EK 3. ETİK KURUL RAPORU

Altıncıade Mahallesi: Üniversite Sokak No: 14 34662 Üsküdar/İSTANBUL
T: 0216 400 22 22 F: 0216 474 12 56 bilgi@uskudar.edu.tr

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
GİRİŞİMSSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR
ETİK KURULU BAŞKANLIĞI

SAYI: 61351342/HAZİRAN 2023-14

04/07/2023

Sayın; Dr. Öğr. Üyesi Zülfikar ÖZKAN
(İbrahim GÖGSU)

Üsküdar Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulunun 28/09/2022 tarihinde yapılan 10 No.lu toplantısında onay alan "Sınır Ötesi Organize Suç Örgütlerinin Türkiye'deki Faaliyetleri Üzerine Araştırma: Azerbaycan Örneği" adlı araştırma projenizin isminin kurulun 03/07/2023 tarihinde yapılan 06 No.lu toplantısında "Azerbaycan Asıllı Suç Örgütlerinin Türkiye'de İşledikleri Cinayetler Üzerine Araştırma" olarak değiştirilmesinin etik açıdan uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Cumhur TAŞ
Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik
Kurulu Başkanı

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**Azerbaycan Asıllı Suç Örgütlerinin Türkiye’de İşledikleri Cinayetler Üzerine Araştırma**” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını, intihal yapmadığımı ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih/...../.....

Adı SOYADI

İmza

BEYAN FORMU

Bu çalışmanın kendi tez çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar hiçbir aşamasında etik dışı davranışımın olmadığını, tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

05.01.2023

İbrahim GÖGSU

TEŞEKKÜR

Aylar boyunca ciddi bir emek ve özveri ile hazırladığım yüksek lisans tezimi tamamlamanın heyecanını ve gururunu yaşıyorum. Bu bölümde tezimin tamamlanmasında emeği geçen kişilere teşekkür etmek istiyorum.

Başta Enstitü müdürümüz Prof. Dr. Sevil ATASOY olmak üzere tezimin her aşamasında desteğini esirgemeyen kıymetli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Zülfikar ÖZKAN'a şükranlarımı sunarım.

İstanbul-2023
İbrahim GÖGSU

ÖZET

GÖGSU, İbrahim, Yüksek Lisans, İstanbul, 2023

*Azerbaycan Asıllı Suç Örgütlerinin Türkiye’de İşledikleri Cinayetler Üzerine
Araştırma*

Ülkemizde, Azerbaycan asıllı suç örgütü yöneticilerinin öldürülmeleri kamuoyunda oldukça geniş yankı uyandırmıştır. Azerbaycan, Gürcistan, Ukrayna, Rusya gibi ülkelerin bu suç örgütleriyle etkin bir mücadeleye girişmeleri bu örgütlerin başka ülkelere yönelme eğilimini de ortaya çıkarmıştır. Ülkemizde gerçekleşen cinayet olayları kamu güvenliği açısından da risk oluşturmaktadır. Ulusal medya ajanslarına yansıyan olayların intikam cinayetleri olduğu iddiasının özellikle mahkeme dosyasındaki somut bilgiler dikkate alındığında doğruluğu ortaya konmuş durumdadır. Her ne kadar cinayet olaylarıyla gündeme gelseler de Antalya’da yapılanma çalışmaları Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin ülkemizde suç işleme faaliyetlerini sıklaştırma amaçlarını ortaya koymaktadır. Bu bilimsel araştırma ise bir ilk olması hasebiyle özel bir önem teşkil etmektedir. Araştırma ile Türkiye’de son yıllarda Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin işledikleri cinayetlerin intikam saikiyle işlenen birbiriyle bağlantılı birer cinayet olup olmadıklarının ortaya konulması ve Azerbaycan toplumu nazarında suç örgütlerinin meşruiyet algı düzeyini ölçmek amaç edinilmiştir. Araştırma sırasında açık kaynaklar taranmış, adli tahkikatla ilgili evraklara erişilerek gerekli kısımlar çalışmaya eklenmiş ve de Azerbaycan’da yaşayan insanların anket ve mülakat çalışması ile düşünceleri edinilmiştir. Anket çalışması sonucu alınan cevaplar istatistik çalışması yapılarak yazılmıştır. Araştırma sonucunda Türkiye’de 2013,2016 ve 2020 yıllarında işlenen üç cinayetin birbiriyle bağlantılı olduğu ve Azerbaycan toplumu nazarında suç örgütlerinin meşruiyet algı düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan asıllı suç örgütleri, sınır aşan faaliyet, bağlantılı cinayetler, suç örgütlerinin meşruiyet algısı, kamu düzeni.

ABSTRACT

GÖGSU, İbrahim, Master, Istanbul, 2023

*Research On The Murders Committed by Criminal Organizations of Azerbaijani Origin
in Türkiye*

In our country, the murders of executives of criminal organizations of Azerbaijani origin have caused a widespread public outcry. The fact that countries such as Azerbaijan, Georgia, Ukraine and Russia have started an effective fight against these criminal organizations has also revealed the tendency of these organizations to turn to other countries. Murder incidents in our country also pose a risk for public security. The claim that the incidents reflected in the national media agencies were revenge killings has been proven to be true, especially when the concrete information in the court file is taken into consideration. Although they come to the spotlight with murder incidents, their structuring activities in Antalya reveal the aim of criminal organizations of Azerbaijani origin in our country to intensify their criminal activities. This scientific research is of special importance as it is the first of its kind. The aim of the research is to reveal whether the murders committed by criminal organizations of Azerbaijani origin in Türkiye in recent years are connected murders committed with the motive of revenge and to measure the level of perception of legitimacy of criminal organizations in the eyes of Azerbaijani society. During the research, open sources were scanned, documents related to the judicial investigation were accessed and the necessary parts were added to the study, and the opinions of people living in Azerbaijan were obtained through questionnaires and interviews.

The answers received as a result of the survey were written by conducting a statistical study. As a result of the research, it was concluded that the three murders committed in Türkiye in 2013, 2016 and 2020 were linked to each other and that the level of perception of legitimacy of criminal organizations is high in the eyes of Azerbaijani society.

Keywords: Criminal organizations of Azerbaijani origin, cross-border activity, related murders, perception of legitimacy of criminal organizations, public order.

İÇİNDEKİLER

ETİK KURUL RAPORU.....	ii
YEMİN METNİ.....	iii
BEYAN FORMU	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLOLAR DİZİNİ.....	xi
RESİMLER DİZİNİ.....	xiv
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xv
GİRİŞ	1
1. GENEL BİLGİLER.....	5
1.1 Suç Örgütleri	5
1.1.1 Kavramsal Yaklaşım.....	5
1.1.2 Tarihi Yaklaşım.....	6
1.1.3 Kriminolojik Yaklaşım.....	8
1.2 Suç, Organize Suç, Organize Suçluluk.....	16
1.3 Genel Anlamda Örgüt Kavramı ve Özel Bir Örgüt Tipi Olan Suç Örgütü...17	
1.3.1 Genel Olarak Örgüt Kavramı ve Kanuni Düzenlemede Yerini Bulan Örgüt.....	17
1.3.1.A. Aynı amaç etrafında bir araya gelme.....	17
1.3.1.B.Organizasyon/hiyerarşik ilişki.....	17
1.3.1.C.Süreklilik.....	20

1.3.2 Öç Alma ve Kan Gütme.....	20
1.4. Mahkeme Dosyasının İncelenmesi Neticesinde Elde Edilen Bilgiler.....	22
1.4.1 Ali Gamidov ve Rövsen Aliyev Cinayetleri Arasındaki Bağlantı.....	22
1.4.2 Nadir Salifov'un Öldürülmesi.....	32
2. GEREÇ VE YÖNTEM.....	34
2.1. Araştırmanın Tipi.....	34
2.2. Katılımcılar.....	34
2.3. Araştırmaya Dahil Olma ve Dışlanma Kriterleri.....	35
2.3.1. Dahil Olma Kriterleri.....	35
2.3.2. Dışlanma Kriterleri.....	35
2.4. Araştırmanın Amacı.....	35
2.5. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	35
2.6. Veri Toplama Süreci.....	35
2.7. Veri Toplama Araç ve Teknikleri.....	36
2.8. Demografik Bilgi Formu.....	37
2.9. Verilerin Analizi.....	37
2.10. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	37
3.BULGULAR.....	39
3.1 Araştırma Evrenindeki hedef kitleyle Yapılan Görüşme Anketinin Sonuçları.....	39
3.2 Araştırma Evrenindeki hedef kitleyle Yapılan Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formunun Sonuçları.....	52
4.TARTIŞMA	61
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	66
6. KAYNAKLAR.....	68
EKLER	73

Ek 1. Anket Formu.....	73
Ek 2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu.....	79
EK 4. Kurumdan alınan izin belgesi.....	81
Ek 5. Özgeçmiş.....	82

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1: Katılımcıların “Nerede Yaşıyorsunuz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	34
Tablo 2: Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı.....	34
Tablo 3: Katılımcıların Eğitim Durumuna Göre Dağılımı.....	35
Tablo 4: Katılımcıların Yaş Düzeylerine Göre Dağılımı.....	35
Tablo 5: Katılımcıların “Organize Suçlar Hakkında Genel Olarak Bilgi Sahibi Misiniz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	35
Tablo 6: Katılımcıların “Sizce Yaşadığınız Bölgede/Şehirde Organize Suç Örgütleri Var Mıdır?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	36
Tablo 7: Katılımcıların Kendilerini Organize Suç Örgütlerine Karşı Güvende Hissetmelerine Göre Dağılımı.....	36
Tablo 8: Katılımcıların “Sizce Organize Suç Örgütlerinin Ortaya Çıkma Sebebi Nedir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	37
Tablo 9: Katılımcıların “Duyduğunuza/Bildiğinize Göre Azerbaycan Asıllı Organize Suç Örgütleri Aşağıdaki Hangi Alanlarda Faaliyet Göstermektedirler?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	37
Tablo 10: Katılımcıların “Sizce aşağıdakilerden hangisi Azerbaycan asıllı organize suç örgütlerine en fazla gelir sağlamaktadır?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	38
Tablo 11: Katılımcıların “Azerbaycan Asıllı Organize Suç Örgütleri Tarafından İşlenen Suçların Etkili Bir Şekilde Araştırılmasının Önündeki Engeller Nelerdir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	39
Tablo 12: Katılımcıların “Sizce Organize Suç Örgütlerinin Faaliyetlerini Durdurmak Mümkün Müdür?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	40

Tablo 13: Katılımcıların Kişisel ve Mülkiyet Haklarının Korunması Konusunda Devlet Organlarına Olan Güvene Göre Dağılımı.....	40
Tablo 14: Katılımcıların Son Yıllarda Türkiye’de Azerbaycan Asıllı Suç Örgütlerinin İşledikleri Cinayetlerden Haberdar Olmalarına Göre Dağılımı.....	40
Tablo 15: Katılımcıların “Azerbaycan Asıllı Suç Örgütlerinin Halk Nazarında Meşruluk Algısı Ülkelerinde Ne Düzeydedir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	41
Tablo 16: Katılımcıların “Azerbaycan Asıllı Suç Örgütleri Daha Çok Hangi Ülkede Faaliyet Göstermektedirler?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	41
Tablo 17: Katılımcıların “Uluslararası Faaliyetleri Olan Azerbaycan Asıllı Suç Örgütlerinden Kaç Ayrı Grup Bilmektesiniz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	41
Tablo 18: Katılımcıların “Haksız Bir Olay Yaşasanız Suç Örgütlerinden Yardım Almayı Düşünür Müsünüz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	42
Tablo 19: Katılımcıların “Türkiye’de İşlenen Ali Gamidov, Rövşen Caniyev, Lotu Quli Cinayetleri Arasında Bağlantı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	42
Tablo 20: Katılımcıların “Daha Önce Bir Suç Örgütü Liderine Hayranlık Beslediğiniz Ya Da Sempati Duyduğunuz Oldu Mu?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	43
Tablo 21: Bir Önceki Soruya “Evet” Cevabını Veren Katılımcıların Suç Örgütü Liderine Hayranlık Beslediği Dönemde Yaş Aralığına Göre Dağılımı.....	43
Tablo 22: Katılımcıların “Sizce Türkiye’de İşlenen Ali Gamidov, Rövşen Caniyev, Lotu Quli Cinayetleri Etkin Şekilde Soruşturulup Maddi Gerçek Ortaya Çıkarıldı Mı?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	43
Tablo 23: Katılımcıların “Bahse Konu Cinayetlere Bağlı Yeni Cinayetlerin İşleneceğini Düşünüyor Musunuz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar.....	45

Tablo 24: Katılımcıların “Azerbaycan Asıllı Suç Örgütlerinin Türkiye’de Başka Suç Örgütleriyle İlişkili Olduğunu Düşünüyor Musunuz?” Sorusuna Verdikleri

Yanıtlar.....4
5

Tablo 25: Katılımcıların Genç Kuşakların Suç Örgütlerine Yönelimini Engellemek İçin Resmi Makamların Çalışmalarını Yeterli Bulmalarına Göre Dağılımı.....45

RESİMLER DİZİNİ

- Resim 1:** Azerbaycan uyruklu meşhur suç örgütü yöneticisi Rövşen ALİYEV'in yurtdışında bir kurumda işlem yapılırken beklediği görülüyor.....11
- Resim 2:** Haber metninde cinayetler arasındaki bağlantıya vurgu yapılıyor.....11
- Resim 3:** 2020 yılında işlenen cinayette öldürülen Azerbaycan asıllı suç örgütü yöneticisi Nadir SALİFOV, büyük resimde görülmekte. Cinayeti işlediği iddia edilen Zeyralov ise soldaki küçük fotoğrafta yer almakta.....12
- Resim 4:** Soldan sağa doğru Ded Hasan, Nadir SALİFOV ve SALİFOV'u öldürdükten sonra kaçarken yakalandığı iddia edilen Zeyralov polis nezaretinde işlemleri yapıyor.....13
- Resim 5:** Haber metninde Türkiye'deki bağlantılı cinayetlerin Rusya'daki suç örgütlerinin hesaplaşmalarının devamı olduğu bahsediliyor.....13
- Resim 6:** Solda Rövşen ALİYEV, sağda ise Nadir SALİFOV yer almakta.....14
- Resim 7:** Haber metninde intikam cinayetleri öncesinde hazırlık yapan bazı grupların polisin takibi sonucunda yakalandıkları belirtilmektedir.....15
- Resim 8:** Haberde metninde Türkiye'de Azerbaycanlı suç örgütlerinin işledikleri cinayetlerin intikam düşüncesiyle icra edildiklerine vurgu yapılıyor.....30

KISALTMALAR DİZİNİ

SSCB : Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği

TCK : Türk Ceza Kanunu

GİRİŞ

Ülkemiz son yıllarda Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin birbirlerine karşı acımasız cinayetlerine sahne olmaktadır. İstanbul'da 2013 ve 2016 yılında, Antalya'da ise 2020 yılında işlenen cinayet olayının bir öncekinin intikamı olduğu iddiası kamuoyunda yoğun olarak tartışılmıştır. Ancak bu suç örgütlerinin gerçekten ülkemizde neden bu cinayetleri işledikleri sorusu bilimsel bir araştırma konusu yapılmamıştır. Araştırmada; bahsi geçen üç cinayet olayı arasında bağlantı olup olmadığı araştırılmış, ülkemizde Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin faaliyetlerini yoğunlaştırdığı varsayımının gerçek olup olmadığı değerlendirilmiş ve de araştırma konusu edilen Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin kendi toplumları üzerindeki meşruiyet algı düzeyleri test edilmiştir.

Amaçlara ulaşmak için karma bir bilimsel çalışma yapılmıştır. Açık haber kaynakları taranmış, anket ve yarı yapılandırılmış formlar ile sorularımıza cevaplar alınmış, öldürme eylemlerinin görüldüğü dava dosyası kurumdan izin alınarak okunmuş ve önemli kısımlar araştırmamıza yazılmıştır. Mahkeme dosyasında çalışmaya başlamadan önce sahip olunmayan önemli bilgilere rastlanması ise araştırma için önemli bir eşik oluşturmuştur. Anket ve mülakat sonuçları tartışılmıştır. Araştırma evrenindeki hedef kitlenin Azerbaycan'da yaşaması ve şehir dışında görülmekte olan başka bir dava dosyasının incelenememesi ise araştırmadaki sınırlılıklar olmuştur. Araştırmanın sonunda bahse konu suç örgütü faaliyetlerinin engellenmesi için teklif ve öneriler sunulmuştur.

Araştırma konusu; Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin son yıllarda Türkiye'de işledikleri cinayetler arasında bağlantı olup olmadığının araştırılmasıdır. Alt amaç ise Azerbaycan halkı nazarında bahse konu suç örgütlerinin meşruiyet algısını ölçmektir. İlgili araştırma nicel ve nitel değerlendirmelerin birlikteliğinde karma şekilde yapılmıştır. Çalışmada kullanılan esas bilgi nitel formatla alınmıştır ancak nicel bilgiler de niteli desteklemek amaçlı kullanılmıştır.

Anket, yarı yapılandırılmış form, istatistik, literatür taraması, haber metinlerinin değerlendirilmesi, mahkeme dosyasının incelenmesi ile amaç ve alt amaca ulaşılmıştır. Anket çalışması sonucu alınan yanıtlar SPSS programı ile istatistiksel veri haline getirilmiştir.

Var oluş felsefesi SSCB (Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği) dönemine kadar uzanan Azerbaycan asıllı suç örgütleri; değişen koşullar içinde varlıklarını devam ettirmektedirler. Ancak aynı etnik aidiyet dahilinde gruplar arasındaki ayrışmanın derinleştiği ve son derece acımasız infazların gerçekleştiği mevcut koşullarda bu olaylardan yola çıkarak arka plandaki büyük olguyu okumak gerekmektedir. Zira Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin günümüzdeki yapılanma usulleri ve motivasyonları, geçmişten beri var olan kültürel kodların etkisini taşımaktadır. Her ne kadar SSCB döneminde hapishanelerde ortaya çıkan ‘vor’ların katı kurallarını devam ettirmeseler de onların devamı olduklarına dair görüşler hakimdir.

Bu noktada ülkemizde işlenen özellikle iki cinayet olayı medyada ve kamuoyunda büyük bir ilgi uyandırmıştır. Ulusal medyada yazılı ve görsel olarak pek çok haberin yapıldığı olaylardan bahsetmekteyiz. Öyle ki 2016 yılında İstanbul, Beşiktaş’ta öldürülen Rövşen Caniyev’in cenazesi ülkesindeki havalimanında medya kaynaklarına göre 25 bin kişi tarafından karşılanmıştı. Toplumda bilinirliği ve kendisine duyulan sevgiyi anlama açısından önemli başka veriler de bulunmaktadır. Anısını yaşatmak için bestelenen bir müzik parçası yalnızca Youtube platformunda 7 milyon dolayında izlenme sayısına ulaşmıştır (Vuqar Seda- Rovsen Lenkeranski). 2020 yılında konakladığı otelde yakın koruması tarafından öldürülen Nadir Salifov (Lotu Quli)’un katli, aynı şekilde çok sayıda yazılı ve görsel haberin konusu olmuştur. Bahse konu olaylar arasında bağlantı olduğu iddiası medyada pek çok kez ifade edilmiştir. Ayrıca bahsi geçen iki suç örgütü liderine yapılan gösterişli mezarlar halkın kendilerine verdiği değeri de gösteren bir işarettir. Bu kişilere toplum içinde önemli bir statü verildiği de bu mezarlardan anlaşılabilmektedir.

Suç örgütleri arasındaki hesaplaşmaların neden ülkemizde gerçekleştiği elbette ilgi uyandıran bir konudur. Bu konuda kapsamlı bir bilimsel çalışmanın yapılmamış olması ise gerek suç örgütleri konusunda adli bilimlerle akademik literatüre katkı sağlanması gerek ise suç örgütleri üzerine çalışma yapan kurumlar için ışık tutucu bilimsel bilgiler sunulması amacıyla okuduğunuz bu çalışmayı ortaya çıkarmıştır. Özellikle belirtmek gerekir ki bu çalışma devam ederken 28.10.2022 tarihinde İstanbul Ataşehir’de Elnur GASIMOV isimli bir kişi silahlı saldırı sonucu öldürülmüştür. Konuyla ilgili yapılan tüm haberlerde bu kişinin 2016 yılında öldürülen tanınmış suç örgütü yöneticisi Rövşen ALİYEV’in yakın adamı belirtilmektedir. Örgütler arası

hesaplaşmaların devam ettiği bir somut bir durumla karşı karşıyayız. Bilimsel araştırmanın sonunda bu faaliyetlerin önlenmesi için bazı teklif ve öneriler de verilecektir.

Suç örgütü liderlerine Azerbaycan’da, Türkiye’de de olduğu gibi ‘mafya’ ya da ‘çete’ denilmemektedir. ‘Vor zakon’ ya da ‘kanuni oğru’ onlar için sıklıkla kullanılan bir ifade olmaktadır. Bu ifade ülkedeki suç yapılanmalarının Sovyet kültürünün etkisiyle teşekkül ettiğini göstermektedir. Rusça bir ifade olan ‘vor zakon’ın Azerbaycan diliyle karşılığı ‘kanuni oğru’ olmaktadır. Her iki ifade de sıklıkla kullanılmaktadır.

TCK Madde 220- (1) Kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla örgüt kuranlar veya yönetenler, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olması halinde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, örgütün varlığı için üye sayısının en az üç kişi olması gerekir.

Türk Ceza Kanunu’na göre bir suç örgütünden bahsetmek için suç işlemek amacıyla bir araya gelmiş üç kişi ve kanun maddesinin gerekçesi ile Yargıtay’ın yerleşik içtihatları değerlendirildiğinde bu kişilerin arasında hiyerarşik bir ilişkinin varlığı gerekmektedir. Bu tanım klasik bir suç örgütü tanımıdır. Zira günümüzde salt iş birliğine dayalı olarak faaliyet gösteren, aralarında bir hiyerarşik ilişki var olmayan esnek yapıdaki sınır ötesi faaliyetleri yürüten suç örgütlerinden de bahsedilmektedir (Üsküdar Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü Ceza Adaleti Programı, Suç Önleme dersi, 2020, Yayımlanmamış Ders notu, Prof. Dr. Sevil ATASOY). Suç örgütlerini tam manasıyla tahlil etmek için ceza hukukunun klasik yaklaşımlarının yanında günümüzün kriminoloji değerlendirmelerini de ele almak gerekmektedir.¹

İşte okuduğunuz bu çalışma gerek ceza hukuku gerek adli bilimler bağlamında suç örgütleri üzerine güncel değerlendirmeler de dikkate alınarak hazırlanmıştır. Araştırmada geçmişten günümüze suç örgütleri üzerine pek çok tespit bulacak, günümüz koşullarında yeni suç örgütü modellerine değinilecek ve günümüzde suç örgütleriyle mücadele konusunda ilgili kurumlara birtakım öneriler bulacaksınız. Yapılan değerlendirmeler somut olayların çözümlenmesi yoluyla gerçekleştirilecektir.

¹ Dönmezer, Kriminoloji, 58-61.

Öncelikle suç örgütlerine tarihi, kavramsal ve kriminolojik bakış açısıyla yaklaşlmıştır. Daha sonra araştırma konumuz olan Azerbaycanlı suç örgütlerinin ülkemizde geniş yankı uyandıran cinayetleri incelenmiştir.

1. GENEL BİLGİLER

1.1. SUÇ ÖRGÜTLERİ

Suç örgütü kavramını kavramsal, kriminolojik ve tarihi anlamda ortaya koymak çalışmamızın özünü saptamak açısından önemlidir. Suç örgütü, suç işlemeyi kolaylaştırıcı etkisi bakımından disiplinli bir iş birliğini ifade eder.² Toplumdaki gelir adaletsizliği, adalet sistemindeki aksaklıklardan doğan kişisel öç hırsı, etnik aidiyet temelinde motivasyon bulan topluluklar suç örgütlerini var etmişlerdir. Günümüzde klasik yapının dışında oluşan suç örgütleri olduğu gibi gelecekte de suç örgütleri bir takım yapısal değişikliklerle birlikte varlıklarını sürdüreceklerdir. Araştırma konumuz olan Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin ülkemizde işledikleri cinayetler üzerine değerlendirme yapmadan önce suç örgütlerinin tarihi, kriminolojik ve kavramsal özellikleri üzerinde incelemelerde bulunacağız.

“Birer tehlike suçu olarak suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçlarıyla esasen diğer suç tiplerinin işlenmesi açısından birer hazırlık hareketi niteliğinde olan ‘suç işlemek amaçlı organizasyon çerçevesinde bir araya gelme’ kapsamındaki eylemler cezalandırılmaktadır” (Sarıtış, 2018:1). Güç kullanma tekeline sahip olan her devlet, kamu düzen ve barışı için bireylerin güven içerisinde yaşama hakkını korumayı amaçlamaktadır. Ceza hukukunda kural, hazırlık hareketlerinin cezalandırılmamasıdır. İcra hareketleri ile ceza sorumluluğu doğmaktadır. Bu noktada istisna olarak suç örgütü kurma suçu, tehlike suçu olarak kabul edilerek hazırlık hareketi cezalandırılmaktadır.

Günümüzde suç örgütlerinin etkinlikleri oldukça yüksek boyutlardadır. Girift ilişkiler ağı ile küresel bir sorun ile gelen suç örgütleri sınır aşan faaliyetleri ile de kişilerin hakları ile devletlerin hükümrancılık hakkına müdahale ederek ciddi bir ekonomik zarara da neden olmaktadır.

1.1.1. Kavramsal Yaklaşım

Örgüt, Türk Dil Kurumu’na göre: ‘Ortak bir amacı veya işi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birlik, teşekkül, teşkilat.’’ olarak

² Sarıtış, Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları, 193-194.

tanımlanmaktadır. Anayasal düzen içerisinde çok farklı düzlemlerde mesleki, siyasi örgütlerden sivil toplum kuruluşlarına kadar yasal örgütler kurulabilmektedir.

Konumuz olan suç örgütleri ise ceza hukukumuzla göre tehlike suçu olarak değerlendirilmiştir. Yani hazırlık hareketlerinin cezalandırılmayacağı kuralına istisna getirilmiştir. Suç işlemek amacıyla bir araya gelen kişilerin sadece organize bir örgüt kurmaları dahi suç olarak kabul edilmiştir. Bilindiği üzere her ceza hukuku normuyla korunan bir hukuki değer bulunmaktadır. Bu anlamda korunan hukuki değer de kamu güvenliği ve barışı olmaktadır.

Organize suçluluk, örgütlü suçlar ya da suç örgütü kavramlarının her biri kullanılabilir. Her biri birbirinin muadili kabul edilmektedir. Çalışmada özellikle “suç örgütü” kavramını tercih etmekteyiz. Çünkü organize suçluluk ya da örgütlü suç kavramları, hazırlık hareketlerinin cezalandırılması istisnasını adeta örter niteliktedir. Suç örgütü kavramı ise suç işlemek amacıyla belli bir disiplin dahilinde bir araya gelmiş, organize olmuş birden çok kişinin sistemli bir birliğini ifade etmek suretiyle kavramsal açıdan tatmin edici bir tanımdır.³

1.1.2. Tarihi Yaklaşım

Suç örgütlerini yalnızca kavramsal ve kanuni düzenlemeler ile tahlil etmek eksik olacaktır. Bu sebeple tarihi süreç içerisinde suç örgütlerinin neden ve nasıl ortaya çıktıkları hususu ortaya konulmalıdır. Öyle ki Osmanlı İmparatorluğu’nda 1858 yılında çıkarılan Ceza Kanunnamesi madde 62’de ‘eşkıya cemiyeti’ne üye olunması suç sayılmış, eski Japon hukukunda imparator aleyhinde gizli ittifak teşkili ve taarruz icrası suçuna yer verilmiştir. Ülkemizde bazı değişikliklerle 1926 yılına kadar uygulanan bir kanun olan Ceza Kanunnamesi’nin ‘Devlet-i Aliyye’nin Emniyet-i Dahiliyesini İhlal Eden Cinayet ve Cünhalar’ başlıklı İkinci faslında 62-65. Maddelerde suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu düzenlenmiştir.

Klasik Osmanlı hukukunda tehlike suçuna yer verilmemesi nedeniyle suç örgütü kurma suçu ceza normlarında yer almamıştır. Bununla birlikte örgütlü suçlara bireysel suçlardan daha farklı yaklaşıldığı ve görece daha ağır cezalar tatbik edildiği de bir

³ Sarıtaş, Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları, 22-23.

gerçektir. Özellikle hırabe yani “yol kesme” ve bağı yani “isyan” suçları örgüt faaliyeti çerçevesinde gerçekleştiğinden örgütlü suç düşüncesinin gelişmesi açısından önemli olmuştur. Hırabe suçu bugünkü yağma suçuna benzer şekilde birden çok suçu barındıran bir suç tipidir. Her iki suç tipine yönelik yapılan değerlendirmelerde birden fazla kişi ile işlenen suçlar olması hasebiyle örgütlenmeye yönelik kavramlar olan “eşkıya, harami” kavramlarına yer verilmiştir. Eşkıyalık, çıkar amaçlı suç örgütü tanımıyla birebir örtüşmektedir. Zira çıkar amaçlı teşekkül eden birliktelik dahilinde süreklilik arz eden yapılar olduğu aşıkardır.

Roma hukukunda başlangıçta yargılama faaliyeti ve faile ceza verilmesi suçtan zarar görenin isteğine bağlanmıştır. Cezalandırma hakkı daha sonra devletin tekeline geçmiştir. Roma İmparatorluğu dönemine ait ilk yazılı kanunlardan olan Oniki Levha Kanunları’nda da cezalandırma anlamında tazmin düşüncesi hâkim olmuştur. Cumhuriyet dönemine kadar bireysel suçlar hâkim olmuştur. Cumhuriyet dönemi sonrasında yaşanan sosyal gerilimler örgütlü suçluluğu ortaya çıkarmıştır. İki halde örgütlü suçluluktan söz edilebilmektedir. İlk hal yağma suçunu işaret eder şekilde De Hominibus Coactis Edictum, ikinci hal ise birden çok kişinin silahlı olarak verdikleri zararı işaret eden “Actio de vi hominibus armatis coactisve damno nato” davasıdır.⁴ Bu ikinci dava türünde zilyetliğin el değiştirmesinin yanında suçun işlenişi açısından örgütlü suçluluğa yönelik mevcut tanım konumuz açısından önem ihtiva etmektedir. Bahse konu ceza davasında verilen cezanın dört katı ceza öngörülmesi örgütlü suçluluğa daha ağır cezai yaptırımın uygulandığını ortaya koymaktadır. Hominibus Coactis Edictum kavramının çıkar amaçlı suç örgütlerinin normatif düzenlemelerde yer almasına giden hukuki gelişim yolunda çok önemli bir yeri bulunmaktadır.

Nitekim Çiçero’nun Tullio Savunması isimli eserinde çete türü yağmalamaların cezalandırılmasında yalnızca suçun mağdurlarının zararının tazmini değil aynı zamanda toplum barışının yeniden sağlanmasına hizmet edilmesinin hedeflenmesi belirtilmektedir. Böylece çete faaliyetlerinin kamu barışını tehdit ettiği anlayışının henüz erken Roma döneminde dahi yerleşmiş olması önemli bir durumdur.

⁴ ZENGİN, Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarının Normatif ve Olgusal Temelleri, 21-24

Günümüz normlarına en yakın düzenleme ise 1810 tarihli Fransa Ceza Kanunu ile olmuştur. Fransız Devrimi sonrası sosyal düzenin bozulması üzerine çete ve benzeri yapılar artmıştır. Dolayısıyla bu yapılarla mücadele için ceza normlarının düzenlenmesi gereği duyulmuştur. Netice olarak 1810 tarihli Fransa Ceza Kanunun 213 ve 214. maddeleri suç örgütlerini açıkça suç saymıştır.⁵

SSCB döneminde ise cezaevlerinde otorite sahibi olan kişilere ‘vor’ denilmeye başlanmıştır. Bu kelimenin Türkçe karşılığı ‘hırsız’dır. Otorite sahibi olduklarından kendilerine Rusça olarak ‘aftaritet’ ya da ‘kriminal aftaritet’ te denilegelmiştir. Hapishanelerde ‘vor’ ilan edilecek kişiye özel merasim yapılması, bu kişilerin vücutlarına yıldız veya beş parmak gibi özel dövmele yaptırılması, asla evlenmemeleri ve düzenli hayat kurmamaları, hayatlarının hiçbir döneminde hiçbir şekilde kimsenin emri altında bulunmamaları, ‘vor’ olduklarını kimseden gizlememeleri gibi kuralları ise kendine mahsus bir yapılanma olduklarının örnekleridir. Azerbaycan asıllı suç örgütleri de bu gelenekten gelmektedirler. Eski kurallar gevşese de genel olarak aynı mantığı korudukları görülmektedir. Kimileri ise ‘vor’lara mistik bir anlam yükleyerek Hristiyanlıkta çok eski dönemlere kadar tarihleri olduğunu iddia etse de bu gerçekçi görünmemektedir.

1.1.3. Kriminolojik Yaklaşım

Organize suç örgütleri tarihin çok eski devirlerinden günümüze kadar var olagelmışlerdir. Ancak suç örgütü kavramı kriminolojide ancak 19. yüzyılda kullanılmıştır. Daha sonra suç araştırmaları anlamında pek çok bilimsel araştırma ve çalışma yapılmıştır. 1920’li yıllarda ABD’de mafya ile eş anlamlı olarak suç örgütü kavramı kullanılmıştır.⁶

Ancak suç örgütü kavramını mafya tabirinin karşılığı olarak düşünmek doğru değildir. Çok farklı şekillerde suç örgütleri teşekkül edilebilmektedir. Temel motivasyonları ekonomik menfaat elde etme olmakla birlikte kamu vicdanını rahatsız eden suçlardan da uzak durma ya da en azından bu suçlarla birlikte anılmama gayesinde oldukları gözlemlenmektedir. Tezimizin alt amaçlarından biri de Azerbaycan asıllı suç

⁵ ZENGİN, Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarının Normatif ve Olgusal Temelleri, 21-24

⁶ DÖNMEZER, Kriminoloji, 58-64

örgütlerinin ülkelerinde halk nazarındaki meşruiyet algısının ölçülmesidir. Yapılan anket ve mülakat çalışmalarında bu durumu saptamak için sorular katılımcılara yöneltilmiştir.

Organize suç örgütünün kriterleri için kaynaklarda bazı kriterler belirlenmiştir (İçli, 2013, s. 282-283):

- Kazanç sağlayan kişilerin hiyerarşik, fonksiyonel bir yapı içinde bir araya gelmeleri,
- Hedeflenen kazancın suç yoluyla işlenmesi,
- Suç işlemenin süreklilik arz etmesi,
- Suç organizasyonu içinde bir yaptırım sisteminin bulunması,
- İşlenen suçla bağlantılı olarak kamu ve/veya özel sektörle bağlantı kurulması,
- Elde edilen kara paranın aklanması,
- Kara para aklanması için paravan şirketlerin kurulması

Bahse konu kriterler zorunlu olmamakla birlikte klasik anlamda suç örgütlerini tarif eden niteliklerini saymaktadır. Öyle ki günümüzde hiyerarşik bir yapısı olmayan yalnızca iş birliğine dayalı uluslararası suç örgütleri de vardır. Bu yapılar iç dinamikleri itibariyle esnek yapılardır. Siber teknolojinin hızla geliştiği günümüzde bu tip yapılar hızla kurulup dağılabilmektedirler.

Bir toplumdaki sosyal adalet duygusunun zayıf olması bireyleri yaşadıkları devlete güvenmeme ve iyi bir ekonomik varlık için suça yönelme eğilimine sürükleyebilmektedir. İşsizlik ise suç örgütlerinin aradığı insan kaynağına erişme açısından bir zemin oluşturmaktadır.

Konumuz olan Azerbaycan asıllı suç örgütleri etnik aidiyete dayalı suç örgütleridir. Temel motivasyonları hemşerilik ilişkisidir. Azerbaycan asıllı kişiler Rusya, Ukrayna gibi Post Sovyet devletlere yoğun olarak göç etmişlerdir. Bunda temel etmen ise ülkelerindeki işsizlik nedeniyle göç arayışı içerisinde iken pek çoğunun ikinci dili olan Rusça konuşulan ülkelere göç etme realitesidir. Yeni geldikleri yerlerde ırkçılığa maruz kalmaları ve dışlanmaları kendilerini hemşerileriyle dayanışma içerisinde olma eğilimine itmiştir. Yerleşilen şehirdeki olası tehlikelerle birlik içerisinde daha kolay baş edebileceklerini düşünmektedirler. Temelde bu durum insanın var olma amacına yönelik

bir ön savunma olarak değerlendirilebilir. Oluşan bu yeni atmosferde legal imkanların yanında illegal fırsatlar da doğmaktadır. Toplum öyle olur ki her ikisine de sahip çıkmaya başlayacaktır. Zira var oluş ya da yok oluş arasında ince bir çizgide yaşamaktadırlar. İşte tüm bu anılan yeni yerleşim yerlerindeki tehlikeler ve riskler, suç örgütlerinin tam da ortaya çıkış için aradıkları bir sebep olmaktadır. Daha önce büyük suçlar işlemiş, yaşamının önemli bir kısmını cezaevinde geçirmiş gözü kara kişiler özellikle ticaretle meşgul kişileri koruma vazifesi edinirler. Elbette mütemadi olarak alınacak bir haraç karşılığında. Post Sovyet devletlerde bu kişilere hala ‘‘kriminal aftaritet’’ ya da ‘‘vor zakon’’ denilmektedir. Kriminal aftaritet, ‘suç dünyasında otorite’ anlamına gelirken ‘vor zakon’ ise Azerbaycan dilinde ‘‘kanuni oğru’’ demektir. Oğru kelimesi de hırsız demektir.⁷

Kriminal bir fenomen haline gelen Azerbaycanlı suç örgütü liderleri gelişen süreçte yaşanan anlaşmazlıklar ve çıkar çatışmaları sonucu bir hesaplaşma içerisine girmişlerdir. Kimi iddialara göre bu cinayetlerde Rus istihbaratının da rolü bulunmaktadır. Ülkemizde işlenen üç cinayetin birbiriyle bağlantılı olduğunu değerlendirmekteyiz. Bunlardan ilki 2013 yılında İstanbul’un Başakşehir ilçesinde yaşadığı sitenin havuzunda çocuklarıyla vakit geçirirken hunharca öldürülen iş insanı Ali Gamidov, ikincisi 2016 yılında Beşiktaş’ta beş yıldızlı bir otelden çıkıp aracına bindiği esnada otomatik silahlarla taranan ve olay yerinde hayatını kaybeden suç örgütü lideri Rövşen Aliyev (Caniyev, Lenkeranski), son cinayet ise 2020 yılı ağustos ayında Antalya’da konakladığı otelde yakın koruması tarafından öldürülen başka bir suç örgütü lideri Nadir Salifov (Lotu Quli)’dur. Ülkemizde ulusal basın yayın kuruluşlarının haber yaptığı özellikle son iki cinayete ilişkin haber metinlerini sunmaktayız:

⁷ Finckenauer, Russian Organized Crime In The United States, 20-25

7 YILDA 3'ÜNCÜ SUİKAST

Cinayetin ardında 2013'ten bu yana süren Azerbaycanlı mafya liderlerinin intikam zinciri çıktı. Ali Gamidov, 17 Ağustos 2013'te Bahçeşehir'deki bir sitenin havuzunda öldürüldü. Saldırının sorumlusu Azerbaycanlı Rus mafya babası Rovshan Caniyev de 3 yıl sonra yine 17 Ağustos 2016'da Beşiktaş'ta lüks bir otel çıkışında çapraz ateşe tutuldu. Hayalet' lakaplı Caniyev, 19 Ağustos'ta yaşamını yitirdi.

Resim 1: Azerbaycan uyruklu meşhur suç örgütü yöneticisi Rövşen ALİYEV'in yurtdışında bir kurumda işlem yapılırken beklediği görülüyor

SINIRDAN KAÇAK GEÇMİŞ

Salifov'un da intikam için Caniyev'in adamları tarafından öldürüldüğü, özellikle 19 Ağustos tarihinin seçildiği öne sürüldü. Azerbaycan'da hapis yattıktan sonra Türkiye'ye gelen Nadir Salifov, 2018'de yakalanıp sınırdışı edilmişti. Ancak Salifov'un, yasadışı yollardan tekrar Türkiye'ye geldiği tahmin ediliyor.

CİNAYETTEN ÖNCE SON PAYLAŞIM

Katil zanlısı Zeyralov'un cinayetten kısa süre önce sosyal medya hesabından paylaştığı videoda Salifov'un hemen arkasından yürüdüğü görüldü.

Resim 2: Haber metninde cinayetler arasındaki bağlantıya vurgu yapılıyor

Haber metninde de 3 cinayet olayının arasındaki illiyet bağı ifade edilmektedir. Ve cinayet tarihlerinin özel seçildiğini önemle belirtmek gerekir. İlk iki cinayet 18 Ağustos'ta, son cinayet ise 20 Ağustos'ta işlenmiştir. Suç örgütlerinin intikam maksadıyla eylem tarihlerini özel seçmeleri söz konusudur.

Azerbaycan mafyasının intikam zinciri! Salifov'a infazın şifresi: 'Ağustos'

Haberi Paylaş:

f facebook

twitter

p pinterest

e-posta

AA

yazdır

- DEVRİM TOSUNOĞLU

Azerbaycanlı 'Lotu Guli' lakaplı suç örgütü elebaşı Nadir Salifov, önceki akşam Antalya'da bir otelde yemek yerken yakın koruması Khayn Zeyralov tarafından başından tek kurşunla vurularak öldürüldü. Kaçan Zeyralov ile Amır Hamidli, Denizli-Antalya karayolunda yakalandı.

Resim 3: 2020 yılında işlenen cinayette öldürülen Azerbaycan asıllı suç örgütü yönetici Nadir SALİFOV, büyük resimde görülmekte. Cinayeti işlediği iddia edilen Zeyralov ise soldaki küçük fotoğrafta yer almakta

Birbiriyle bağlantılı olan cinayetler silsilesinin açık haber kaynaklarına göre de sonuncusu 20.08.2020 tarihinde Nadir SALİFOV'un öldürülmesidir. Katil zanlısı ise SALİFOV'un yakın koruması olarak yanında bulunan bir kişidir.

Olayla ilgili yargılama Manavgat Adliyesi'nde devam etmektedir. SALİFOV'un cenazesi Azerbaycan Devleti kabul etmediği için İstanbul'a defnedilmiştir. İstanbul'da özel mermerlerle yapılan kabir, adeta bir anıt mezar gibidir.

Resim 4: Soldan sağa doğru Ded Hasan, Nadir SALİFOV ve SALİFOV'u öldürdükten sonra kaçarken yakalandığı iddia edilen Zeyralov polis nezaretinde işlemleri yapılıyor

Bu haber metninde ise cinayetlerin başlangıcının 2010 yılına dayandığı ifade edilmiştir. İsmi geçen “Ded Hasan” ise Rusya’da bilinen en etkili suç örgütlerinden birinin başında olan bir kişidir. SSCB sonrası ülkelerdeki suç örgütlerinin birbirleriyle bir hesaplaşma içinde olduğu da açıklanmaktadır. Bu hesaplaşmanın ise Rusya devletinin kontrolünde mi olduğu konusu bir muammadır. Ancak bu suç örgütlerinin SSCB’nin dağılmasından sonra kurulan ülkelerde etkili oldukları anlaşılmaktadır. Böylece Rusça dilinin konuşulduğu ülkeler olarak ta tabir edilecek bir coğrafya incelediğimiz suç örgütlerinin asıl faaliyet sahaları olmuştur. Ülkemiz ise bu suç örgütleri için sınır ötesi kabul edilmektedir. Ancak ülkemizde yapılanma çalışmaları üzerinde dikkatle durulması gereken bir durumdur.

Hesaplaşma ‘Ded Hasan’ cinayetiyle başladı

Rusya merkezli eski doğu bloğu ülkelerinde ortaya çıkan mafya yapılanmalarında hesaplaşmalar sürüyor. 2010 yılında ‘Ded Hasan’ ile başlayan cinayetler zinciri, son olarak Nadir Salifov Antalya’da öldürülmesiyle devam etti. Rusya’da dünyaca tanınan mafya baronları birer birer ortadan kaldırılıyor. Uluslararası terör ve suç örgütleri uzmanları, Rus mafya babalarının birbirlerini öldürtmelerin de, devletin parmağının olduğuna dikkat çekiyorlar.

Resim 5: Haber metninde Türkiye’deki bağlantılı cinayetlerin Rusya’daki suç örgütlerinin hesaplaşmalarının devamı olduğu bahsediliyor

Mafya hesaplaşmasında 'Hayalet'in öcü

21.08.2020 - 07:38 ABONE OL → Google News

Azerbaycanlı mafya lideri 'Lotu Guli' lakaplı Nadir Salifov, Antalya'da bir otelde yemek yerken yakın arkadaşı tarafından başından silahla vurularak öldürüldü. Salifov, 4 yıl önce Beşiktaş'ta çapraz ateşe tutularak öldürülen 'Hayalet' lakaplı Röşen Caniyev'in ölümünden sorumlu tutuluyordu. (Musa Kesler/Hürriyet)

Resim 6: Solda Röşen ALİYEV, sağda ise Nadir SALİFOV yer almakta

Bu haber metnindeki görselde sol tarafta Röşen ALİYEV, sağda ise Nadir SALİFOV yer almaktadır. Röşen ALİYEV'in 'hayalet' lakabı ise uzun zamandır hiçbir yerde görünmemesi üzerine verilmiştir. Hatta 18.08.2016 tarihinde ölümünden sonra dahi aslında ölmediği, korunmak için yalan haber yaydığı iddia edilmiştir. Daha da ileri bir boyut olarak O'nu kutsallaştırıp öldüğüne inanmayan insanların varlığı başka bir araştırmanın konusu olabilir. Çalışmanın alt amaçlarından biri de bu suç örgütlerinin Azerbaycan halkı nazarındaki meşruiyet düzeyidir. Anket ve mülakat çalışması ile bu amaca ulaşılmaya çalışılmıştır.

PLANLARI BOZULDU

Adamları ve yakınları onun intikamını almak için birçok kez hamle yaptılar. Hedefte 'Lotu Quli' lakaplı Nadir Salipov vardı. Kasım 2017'de ve Şubat 2020'de yaptıkları saldırı planları Türk polisinin baskınlarıyla suya düştü. 3 gün önce Caniyev'in öldürülmesinin 4'üncü yılıydı. Bu kez saldırı haberi Antalya'dan geldi. Caniyev'in ölümünden sorumlu tutulan Salipov, öldürüldü... Polis şimdi bu cinayetin bu hesaplaşma zincirinin son halkası olup olmadığını çözmeye çalışıyor.

Resim 7: Haber metninde intikam cinayetleri öncesinde hazırlık yapan bazı grupların polisin takibi sonucunda yakalandıkları belirtilmektedir

Salifov, öldürülmeden önce başka denemeler de yapılmıştır. Burada dikkat çeken bir husus ta ülkemizde Rövsen'in kardeşi Namık başta olmakla bir grubun 'şirinler çetesi' olarak bilinen suç örgütüyle iş birliğine girişme çabasıdır. Bir suç örgütünün başka bir suç örgütünü kiralık katil olarak kullanılabileceği ya da etkin olmadığı bir yerde o bölgede hakim örgütle işbirliği yoluna gittiği anlaşılmaktadır. Ancak yaptıkları toplantılar polis baskısıyla sona ermiştir. SALİFOV'un yakınına katili sokmaları ise oldukça sıra dışı bir yöntem olmuştur.

1.2. SUÇ, ORGANİZE SUÇ, ORGANİZE SUÇLULUK

Suçun sosyolojik, kriminolojik ve ceza hukuku boyutlarıyla bir anlamı bulunmaktadır. Öncelikle ceza hukuku bakımından bir tanım ve çerçeve çizmek gerekmektedir.

Suç, biçimsel açıdan hukuk düzeni tarafından ceza veya güvenlik önlemi yaptırımına bağlanmış kanuni tip olarak tanımlanabilir (İÇEL, 2016:213). Temel olarak hukuka aykırı ve kusurlu bir eylemle gerçekleşen bir olgudan bahsedilmektedir.⁸

Hukuka aykırı bir eylemin kusurlu bir davranış sonucu icra edilmemesi de suçu meydana getirmemektedir. Çünkü suçun maddi görünümünün yanı sıra manevi ya da psikolojik bir boyutu da vardır. Misalen kendisine yönelen darp eylemini orantılı olarak

⁸ İÇEL, Ceza Hukuku, 70-77

meşru müdafaa sınırları içerisinde savuşturucu eylemler yapan kişi suç işlememektedir. Ya da ıssız bir arazide kaybolan adam, açlıktan ölmek üzere iken kimsesiz bir eve girip yiyecekleri yediği takdirde suç işlememiş olacaktır.

Dönmezer (1996: 217), ulusal ya da uluslararası düzeyde organizasyon oluşturarak yasalara aykırı şekilde, haksız çıkar veya yüksek kazanç sağlamak amacıyla ekonomik veya idari yapıyı doğrudan doğruya veya dolaylı kontrol eden, böyle bir yapının varlığını ortaya çıkarmak için uzun süreli hassas çalışmaların yapılması gereken suçlar olarak ifade etmektedir.

Farklı görüşlerin ileri sürüldüğü, ihtilaflı bir alan olan organize suç “içimizdeki düşman suç konfederasyonu” ve “güçlerin suçu” olarak karakterize edilir. Profesyonel suç, örgütlü suç, illegal girişim, yeraltı dünyası imparatorluğu, gizli topluluk, çete, şebeke, teşekkül, örgüt ya da basitçe ve çok yaygın bir şekilde mafya gibi terimler, farklı zaman ve zeminlerde organize suç ve suçluluk kavramının yerine kullanılmaktadır. Günümüzde mafya teriminin tüm dünyada organize suç ve suçluluk kavramları ile özdeşleştiği görülmektedir (Parlak ve Argun, 2010;40).

Organize suçu Köroğlu (2001: 17), birden fazla kişinin bir düzen içerisinde ve hiyerarşik yapıda sürekli olarak, kamu düzenini bozucu nitelikte suçları işlemek amacıyla örgütlenmesi olarak tanımlamıştır. Organize suç yasadışı yollardan mal ve hizmet elde edebilmek için sürekli olarak yapılmak suretiyle oluşturulan ekonomik bir faaliyettir (Finckenauer, 2007: 14).

1.3. GENEL ANLAMDA ÖRGÜT KAVRAMI VE ÖZEL BİR ÖRGÜT TİPİ OLAN SUÇ ÖRGÜTÜ

Ceza kanunlarında düzenlenen suç tipleriyle, kişilerin hukuk düzeni tarafından korunan menfaatlerinin, belirli tip fiillerle ihlal edilmesinin önlenmesi hedeflenir (Sözür, 1994, s:143).

1.3.1. Genel Olarak Örgüt Kavramı ve Kanuni Düzenlemede Yerini Bulan ‘Örgüt’

Dar Anlamda Örgüt Kavramının Unsurları

a. Aynı Amaç Etrafında Bir Araya Gelme

Dar anlamda bir örgütten bahsedebilmek için öncelikle iki veya daha fazla kişinin aynı amaç etrafında bir araya gelmesi gerekmektedir. Bir başka deyişle kişileri bir araya getiren ortak bir amacı meydana getirme gayesidir. Amacın ise büyük-küçük, zor-kolay olmasının bir önemi yoktur. Amaç, örgütü oluşturan kişilerin gerçekleştirmek istedikleri her türlü faaliyet olabilir. Önemle belirtmek gerekir ki bu birlikteliğin örgüt vasfını kazanabilmesi için örgüte dahil olmayan kişilerden ayrılan bir yapısının olması zorunludur.⁹

b. Organizasyon/Hiyerarşik İlişki

Ast-üst ilişkisi bir hiyerarşi ifade etmektedir. Buna göre üyeler, iş bölümü ve talimatlar doğrultusunda belirli faaliyetleri gerçekleştirirler. Böylece koordine olarak değişen durumlara göre pozisyon alabilirler.

TCK m.220'ye bakıldığında, madde lafzında hiyerarşik yapı unsuruna yer verilmediği görülmektedir. Hiyerarşik yapı unsurunun madde lafzından değil, gerekçe ve içtihatlardan geldiğini söylemek mümkündür.

TCK m.220 gerekçesine göre; “Örgüt, soyut bir birleşme değildir, bünyesinde hiyerarşik bir ilişki hâkimdir. Bu hiyerarşik ilişki, bazı örgüt yapılanmalarında gevşek bir nitelik taşıyabilir. Bu ilişki dolayısıyla örgüt, mensupları üzerinde hâkimiyet tesis eden bir güç kaynağı niteliğini kazanmaktadır.”

Yargıtay'a göre ise; “Sanıkların aralarında gevşek de olsa hiyerarşik bir ilişki ile iş bölümü ve suç işleme iradesinde devamlılığın saptanmadığı anlaşılmakla, ‘suç işlemek amacıyla örgüt kurma’ suçunun unsurları oluşmamıştır.” (Yargıtay 6. Ceza Dairesi, 2013/30243 E., 2017/2837 K.; Yargıtay 6. Ceza Dairesi, 2013/5246 E., 2016/5163 K.) Görüldüğü üzere, TCK m.220 kapsamında bir örgütten bahsedilebilmesi için hiyerarşik yapının ortaya konulması zorunludur.

⁹ SARITAŞ, Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları, 22-23

Hiyerarşik yapıdan anlaşılması gereken dikey yapılanmadır. Yani ast-üst ilişkisidir. Türk Dil Kurumu sözlüğünde ‘aşama sırası’ olarak geçen hiyerarşi; “Otoritenin en geniş ölçüde en üst mertebede olmak üzere değişik önem sıraları arasında katı ve kesin bir biçimde dağıldığı toplumsal teşkilatlanış biçimi” şeklinde tanımlanmıştır. Buna göre, hiyerarşi denildiğinde, bir lider veya yöneticinin emir-komuta ilişkisine dayanarak sevk-idare ettiği üyeler akla gelmelidir. Örgütte bir liderin varlığı yeterlidir. Ayrıca bir yöneticinin bulunması şartı yoktur. Aynı durum örgüt kurucusu için de geçerlidir. Örgütün kurucusu ile yöneticisi aynı kişi olabileceği gibi farklı kişiler de olabilir. Bu durum, her somut olayın özelliklerine, örgütün hiyerarşik yapısı içerisindeki görevlendirme ve fiili duruma göre belirlenir.¹⁰

Yatay yapılanma denilen görev dağılımının varlığının, TCK m.220 kapsamında ele alınan örgütün kurucu unsurlarından sayılıp sayılmadığı tartışmalıdır. Bir görüşe göre, örgütten bahsedilebilmesi için ast-üst ilişkisine dayalı dikey yapılanma yeterli olup, üyelerin kendi aralarında görev dağılımı yapması zorunlu değildir. Türk Dil Kurumunun hiyerarşi tanımı ile bağlı kalınması gerekip, örgüt unsuru olarak bahsedilen yapılanmanın sadece dikey yapılanma olduğu anlaşılmalıdır.

Aksi görüşte yazarlara göre ise, suç örgütünden bahsedilebilmesi için dikey yapılanma dışında yatay yapılanmanın varlığı da şarttır. Çünkü örgütler doğası gereği birçok kişiden oluşmuş olup, kendi içerisinde iş bölümünü barındırır (Tozman, Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu (2017), s.210 vd.)

Kanaatimize göre, ilk görüşün esas alınması isabetli olacaktır. Çünkü küçük çaplı örgütlerde sınırları belirlenmiş bir görev dağılımından bahsetmek çoğunlukla mümkün olmamaktadır. Bu sebeple, ikinci görüşün kabul edilmesinin sonucu olarak, örgüt statüsündeki birçok yapılanma, TCK m.220 kapsamı dışında kalacaktır. Kanaatimize göre, Lider/yönetici/kurucunun belli olması yeterli olup diğer üyelerin iş bölümü yapması zorunlu değildir.

Hiyerarşik yapının ispatı açısından en önemli husus, emir-komuta ilişkisinin ortaya çıkarılmasıdır. Örgütten bahsedilebilmesi için hiyerarşik yapı içerisinde emir-komuta

¹⁰ SARITAŞ, Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları, 23

ilişkisinin varlığı zorunludur (Yargıtay 6. Ceza Dairesi, 2013/30243 E. , 2017/2837 K.; Yargıtay 6. Ceza Dairesi, 2013/5246 E. , 2016/5163 K.). Emir-komuta şeklindeki bir dikey yapılanmanın ispatlanamaması halinde ise, örgütün oluşmadığı kabul edilmektedir. Emir-komuta dışında ise, hiyerarşinin tespiti açısından, yargılanan kişinin, hiyerarşik bağının ne şekilde olduğu, örgüt içerisindeki konumunun ne olduğunun tam olarak tespit edilmesi ve somut deliller ile ispatlanması gerekmektedir. Bu durum ortaya konulmadığı takdirde mahkûmiyet hükmü kurulamaz.

Araştırma konumuz içerisinde yer alan iki önemli Azerbaycan asıllı suç örgütünün ise fenomen bir kurucu etrafında örgütlendikleri görülmektedir. Böylece hiyerarşik yapının varlığı somut olarak ortada olup yapılan araştırmalarda yatay yapılanmaya dair somut bir veri elde edilmemiştir. Kaldı ki dikey yapılanma, suç örgütünün varlığının kabulü için yeterli olmaktadır.

c. Süreklilik

Örgüt kavramını rastgele birleşmelerden ayıran unsur bu birleşmenin geçici değil sürekliliğinin bulunmasıdır. Bu bir araya gelişin önceden sınırlandırılmamış ve birden fazla olayın meydana getirilmesi adına gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca birlikteliğin örgütsel yapının oluşmasında maddi vasıtalarla belirlenmesi gerekmektedir.

11

1.3.2. Öç Alma ve Kan Gütme

Bahsi geçen üç cinayet olayının birbirleri arasındaki illiyet bağı suça neden olan motivasyonun kan gütme saiki olduğunu ortaya koymaktadır. Zira kendi “koruması” altında olan birinin ya da direkt olarak örgüt içindeki birinin düşman suç örgütü tarafından hedef alınarak öldürülmesi neticesinde yıllar sonra bu eylemi yapan örgütün üyesi ya da lideri aynı şekilde hedef alınmaktadır.

İşlenen cinayetlerin infial uyandırmasındaki bir sebep ise iki cinayette örgüt liderlerinin hedef alınarak öldürülmeleridir. Bu nedenle ulusal ve uluslararası pek çok basın-yayın organında bu cinayetler geniş yer bulmuştur. Kamuoyunun bir kesimince

¹¹ SARITAŞ, Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları, 23

tanınan bu kişilerin İstanbul ve Antalya gibi büyük şehirlerde gözler önünde öldürülmeleri toplum nazarında güvenlik zafiyeti algısı da oluşturmaktadır.

Dilimizde kan gütme, kan davası, yabancı dillerde (vendetta, vendette, feud) olarak belirtilen olay, iki alt insan grubu (subgroups) arasında, belirli sebeplerle, karşılıklı olarak kişiler üzerinde devamlı, teselsül eden cebir ve şiddete başvurulması demektir (Dönmezer,1981: 272-273).¹²

Yukarıdaki tanıma da bakıldığında inceleme konumuz olan olayların birer kan gütme saikiyle işlenen cinayetler olduğu net olarak ortadadır. Örgütler arası bir barış anlaşması yapılmadıysa tabiri caizse kan davasının devam ettiği bir gerçek olarak durmaktadır.

Özellikle merkezi otoritenin olmadığı ya da zayıf olduğu toplumlarda hakkı ve adaleti tesis etmenin toplumsal bir sorumluluk olarak kabul edildiği gerçeği karşısında suçluya ve mensubu bulunduğu gruba karşı öç alma hakkının varlığı söz konusudur. Öç almanın teselsülü ile kan davalarının sürüp gittiği bir durum çoklukla yaşanagelmıştır. Kan davasının sona erdirilmesi için ise kısas, diyet, uzlaşma gibi yollara başvurulduğu da olmuştur. Ceza verme tekeli kendinde bulunduran devletin tam egemenliği sağlaması ile bahsi geçen toplumsal metotlar ortadan kalkmaktadır.

İnsanlar ve sosyal gruplar arasındaki ilişkiler bir bakıma, dostça ve düşmanca olmak üzere iki kategoriye ayrılır. Gerçekten insan toplumları içinde bölücü ve birleştirici kuvvetler aynı zamanda işlerler. Kan gütme, düşmanca bir ilişki şeklidir. Ancak mensupları birbirine yakın, içtenlikle bağlı (intimate) iki ayrı grup arasında kurulan bir düşmanlık ilişkisidir. Bu ilişki karşılıklı olarak grup mensuplarının birbirlerine müessir fiillerden adam öldürmeye kadar giden cebir ve şiddet yollarına başvurmalarını sonuçlar (Dönmezer, 1981, s: 273).

Kan gütme konusunda önemle üzerinde durulması gereken bir durum ise gruplar arasında hısımlık ilişkisinin var olduğudur. Toplumda yakın ilişkileri bulunan iki alt grup arasında bir tür hakkı yerine getirme kabul edilen öç almanın yüzyıllar sonra devlet

¹² DÖNMEZER, Kriminoloji, 272-273

sistemi içerisinde devam etmesi ile kan gütme diye tabir edilen durum ortaya çıkmaktadır.

13

İşte araştırma konumuzda üzerinde durduğumuz organize suç örgütleri de birbirleri ile yakın hısımlık ilişkileri bulunan yapılardır. İncelediğimiz her iki organize suç örgütü de Azerbaycan asıllıdır. Gruplar arasında yaşanan anlaşmazlığın yine kendi kabulleri çerçevesinde öç alma ve bunun teselsülü ile kan gütme olgusuna dönüştürülerek karşılıklı öldürme eylemleri icra edilmesi neticesinde adaleti tesis etme inancının pekiştiği görülmektedir.

1.4. Mahkeme Dosyasının İncelenmesi Neticesinde Elde Edilen Bilgiler

Bakırköy 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde kayıtlı 2021/207E. numaralı dava dosyasında Ali Bala GAMİDOV'un öldürülmesi olayı kovuşturulup karara bağlanmıştır. Tasarlayarak Öldürme ve Ruhsatsız Ateşli Silahlarla Mermileri Satın Alma veya Taşıma veya Bulundurma, Yivli veya Yivsiz Silahlarla Bıçak ve Diğer Aletleri Sırf Saldırıda Kullanmak Amacıyla Taşımak suçlarından sanıklar hakkında mahkumiyet kararı verilmiştir. Karar İstinaf mahkemesinde olduğundan kesinleşmemiştir. Karar kesinleşmediğinden maktuller haricindeki diğer isimler açıkça yazılmamıştır.

Dava dosyasında araştırma konusu öldürme eylemleriyle ilgili önemli bilgiler yer almıştır. Gerekli kısımlar çalışmaya yazılmıştır.

1.4.1. Ali GAMİDOV ve Rövşen ALİYEV Cinayetleri Arasındaki Bağlantı

Öncelikle Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesi'nde kayıtlı olan derdest dosyada araştırma konumuzla ilgili çok önemli bilgiler yer almaktadır. İlk olarak araştırma konumuzun amaçlarından olan cinayetler arası bağlantının olup olmadığı hususu ceza davasında net olarak ortaya konmuştur. Ali Bala Gamidov ve Rövşen Aliyev (Lenkeranski) cinayetleri arasında illiyet bağı olduğu birçok delille ispatlanmıştır. Yine de belirtmek gerekir ki bu dava dosyası İstinaf mahkemesinde olduğundan kesinleşmiş

¹³ DÖNMEZER, Kriminoloji, 273

bir mahkeme kararı bulunmamaktadır. Bu sebeple maktuller dışındaki kişilerin isimleri tarafımızca paylaşılmamıştır.

18.08.2013 tarihinde meydana gelen Ali Bala Gamidov'un öldürülmesi olayıyla ilgili 25.12.2020 tarihinde karar oluşturulmuştur. Ali Bala Gamidov'un öldürülmesi olayında netice olarak yerel mahkemece verilen Gerekçeli Kararda, 6 kişi hakkında cezalandırma kararı verilmiştir. Bunlarda dördü Azerbaycan uyruklu kişilerdir. Tasarlayarak kasten öldürme suçundan müebbet hapis cezası almışlardır. Diğer bir sanık Rövşen Aliyev ise 18.08.2016 tarihinde öldüğünden hakkında açılan kamu davasının düşürülmesine karar verilmiştir. Diğer iki sanık ise Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olup bunlar hakkında Tasarlayarak Kasten Öldürmeye Yardım eyleminden kaynaklı olarak 12 yıl 6 ay hapis cezası kararı verilmiştir.

Sanık Rövşen Aliyev, hakkında yakalama kararı çıkarılsa da hiç yakalanamamış ve bu olayla ilgili ifadesi alınmamıştır. Ki üç yıl sonra aynı gün kendisi de öldürülmüştür. Üzerinden çıkan Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartının ise kriminal laboratuvar incelemesinde sahte olduğu tespit edilmiştir. Üzerindeki sahte kimlikte Samir AĞASOY ismi yazılmıştır.

Ali Bala Gamidov'un eşi, kocasının öldürülmesi olayından sonra verdiği ek ifadede kritik bir beyanda bulunmuştur. Eşinin son nefesini vermeden önce 'Rövşen' ismini sayıkladığını iddia etmiştir. Her ne kadar bu olayın Rövşen Aliyev'in talimatıyla gerçekleştirilmesi olasılığı yüksek ise de olay esnasında orada bulunanlar maktulün son nefesini verdikten sonra eşinin yanına geldiğini beyan etmişlerdir. Bunun yanında eşinin bir süredir Rövşen Aliyev ve adamları tarafından aranarak tehdit edildiğini belirtmiştir. Bu tehditler arasında özellikle *'İstanbul bizim, Türkiye bizim, burayı terk et.'* İfadesi ilgi çekicidir. Suç örgütlerinde adeta bir kural olarak kabul edilen öldürmeden önceki son uyarı olarak anlaşılmaktadır.

Başka bir husus ise medyaya yansıyan bu olaylar dışında aslında çok sayıda cinayet işlendiği anlaşılmaktadır. Mesela bir sanık Ali Bala Gamidov'un intikamının Moskova'da alındığını söylemiştir. Bu kişi İstanbul'daki dükkanına gelip giden Azerbaycan uyruklu kişilerden Ali Bala Gamidov'un intikamını Moskova'da aldıklarını beyan etmiştir. Dolayısıyla birbiriyle bağlantılı insan öldürme eylemlerinin ülkemiz

dışında da devam ediyor olması muhtemeldir. Bunun yanında 22.10.2022 tarihinde işlenen Elnur GASIMOV cinayeti yine bu eylemlerin ardılı olarak haber bültenlerinde servis edilmiştir. Maktulün Rövşen ALİYEV'in suç örgütünde yer aldığı iddia edilmiştir.

Öldürme olayı üzerine yargılanıp ceza alan bir hükümlünün aynı zamanda Rusya'da meşhur bir mafya lideri olan "Ded Hasan" lakaplı kişiyi öldürdüğü iddia edilmiştir. Bunun gerçekliği tartışmaya açık olmakla beraber iddiaların ve ilişkilerin bir şekilde Moskova'ya dayandığını görmek bu suç örgütleri hakkında önemli bir işaret vermektedir. SSCB sonrası kurulan devletlerde bir taban oluşturan suç örgütleri varlığını sürdürmektedir. Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin ağırlıklı olarak ise Rusya, Ukrayna gibi post Sovyet devletlerde faaliyetlerini sıklaştırdıkları anlaşılmaktadır.

Rövşen Aliyev'in öldürülmesinden önce Beşiktaş'ta bir otelde yemek yerken yanında bulunan şahıslardan ikisi ise Ali Gamidov'un öldürülmesiyle ilgili hüküm giymişlerdir. Bu şahıslar arasındaki bağın saptanması açısından önemli bir durumdur.

Rövşen Aliyev'i vuran iki kişiden biri olduğu değerlendirilen bir şahıs da olayı gerçekleştirdikten sonra saat:04.16'da pasaport işlemlerini yaptırdıktan sonra Sabiha Gökçen Havalimanı'ndan Azerbaycan'a kaçmıştır. 25.08.2016 tarihli İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın HTS döküm talebiyle yazdığı yazıda şu tespite yer verilmiştir: *"Faili meçhul öldürme ve öldürmeye teşebbüs olayı ile ilgili olarak maktul Rovshan ALİYEV isimli şahıs hakkında yapılan çalışmalarda şahsın Azerbaycan ülkesinde tanınmış bir mafya olarak bilinen şahıslardan olduğu yönünde teyide muhtaç bilgiler elde edilmiştir."*

Rövşen ALİYEV'i oturduğu sitede gören bir güvenlik görevlisi de Rövşen'in kalabalık bir grupta gezdiğini ve grubun merkezinde yer aldığını ifade etmiştir. *"Bu şahıs siteye yanında görürsem tanıyabileceğim 6-7 kişilik bir grup ile 34 GA 3442 plaka sayılı beyaz renkli chevrolet captiva marka araç ile gelip giderlerdi."* *"Site içerisinde bulunan Emirgan kafe isimli kafede 6-7 kişilik bir grup olarak oturlardı. Bu sırada 4 kişi otururken iki kişi koruma olarak sürekli ayakta beklerdi."* *"Gerek site içerisindeki hareketleri gerekse kafe ve restoranlardaki oturma tarzlarına baktığımda Rovshan isimli şahsın grubun merkezinde emir veren bir pozisyonda olduğu diğer şahısların ondan emir aldığı veya korumalığını yaptığı anlaşılmaktaydı."*

Diğer bir bahse değer bir konu da Ali Bala Gamidov öldürülmeden oturduğu sitede öldürme olayını gerçekleştirenlerin keşif çalışması yapmaları ve ev kiralamalarıdır. Site güvenliği verdiği ifadede Rövsen'in yanında aynı zamanda tasarlayarak öldürme eylemine yardım etme suçundan hapis cezası alan şahısla bu siteye geldikleri tespitinde bulunmuştur. Teşhis tutanağı tutulmuştur. Bunun gibi bir başka teşhis tutanağı ise maktul Ali Bala'nın eşiyle hazırlanmıştır. Tutanakta: *“eşimin ölürken bana ilk söylediğinde Rofshan ikinci tekrarında rofs... olarak söylediği eşimi ifademde belirttiğim gibi tehdit eden şahsın bu şahıs olduğunu kesin ve net olarak teşhis ederim”*.

Ali Bala'nın öldürülmesi olayıyla tanık sıfatıyla ifade veren bir kişinin ifadeleri Rövsen Aliyev (Caniyev) hakkında önemli bilgiler vermektedir:

“Rövsen CANİEV isimli şahsın PRAİM KRAİM Rus internet sitesinde Rus mafya babalarına ait açık kimlik bilgilerine ve daha önceden yapmış oldukları bilgilere ulaşabilirsiniz ayrıca Türkiye’de ya da dünyadaki herhangi bir ülkede mafya ile ilgili haberlerin anında sitede yayınlandığını görebilirsiniz.”

2013 yılında gerçekleşen cinayet sonrası haklarında yakalama kararı çıkarılan şahıslar ise ancak 2016 yılında Rövsen Aliyev'in öldürülmeden hemen önce onunla bir otelin restoranında buluşmaları üzerine yakalanabilmişlerdir. Bu kişilerin şüpheli sıfatıyla ifadelerine başvurulmuştur. Rövsen Aliyev'in öldürme eyleminde sanık olmamışlardır. Ancak 2013'te öldürülen Ali Bala Gamidov'un cinayet zanlıları oldukları ortaya çıkmıştır.

Ali Bala Gamidov'un eşinin müşteki sıfatıyla verdiği ifadesinde önemli ayrıntılar bulunmaktadır. Olaylar arasındaki bağlantılar ve maddi gerçeği anlamak adına bir kısım ifadelerin özellikle üzerinde durulması gerekmektedir. Olay günü yani 12.08.2013 tarihinde saat 21.55'te alınan ifadesinde eşinin öldürülmeden 1 hafta önce Rövsen ile telefonda tartıştığını ve ne olduğunu eşine sorduğunda konuştuğu kişinin kendisine küfrederek *“sen dünyanın neresinde olursan ol seni bulup öldüreceğim”* dediğini beyan etmiştir.

Bu ifadeden bir gün sonra ise aynı kişi ek ifade vermiş ve bazı ayrıntılarda farklı beyanlarda bulunmuştur. Öneme binaen bu ifadenin tamamını yazmaktayız:

“Müştekinin 19/08/2013 günü saat 19:58’de alınan ifadesinde özetle, eşinin öldürülmesine ilişkin daha önce ifade verdiğini, ancak olayın sıcaklığı nedeniyle bu ifadede bazı eksiklikler olduğunu fark ettiğini, bu nedenle ek ifade verdiğini, eşinin Rusya ülkesinde uyuşturucu madde suçundan 7 yıl ceza aldığını ancak yardım ettiği hayır kurumlarının savcılığa eşinin lehine olarak iyi bir insan olduğunu, herkese yardım ettiğini belirten mektuplar yazdıklarını, bunun üzerine 7 yıllık cezanın 8 aya düşürüldüğünü ve eşinin 8 ay yattıktan sonra tahliye olduğunu, RUSYA’DA MAFYALARIN DA ÜSTÜ OLAN KORONA İSİMLİ ÖRGÜT OLDUĞUNU, EŞİNİN VE ROFSHAN’IN BU ÖRGÜTÜN ÜYELERİ OLDUKLARINI, Rofshan’ın adam öldürmeden cezaevine girdiğini, eşinin uyuşturucu işinden ceza alması nedeniyle Rofshan’ın olduğu koğuşa girdiğini, eşi ile Rofshan’ın çok iyi arkadaş olduklarını, eşinin anlattığına göre Korona isimli örgütün cezaevinde kumar oynattığını, oynatılan kumar sonucunda toplanan paraların yardım işlerinde kullanılmak amacı ile Rofshan’a verildiğini, bu paraları örgüte vermek istemediğini, eşinin de Rofshan’a örgütün karar aldığını paraların kimsesiz çocuklara harcanacağını bu nedenle vermesi gerektiğini söylediğini, Rofshan’ın kabul etmediğini, bunun üzerine eşinin bu paraları Rofshan’dan aldığını ve cezaevinden çıktıktan sonra paraları kendisi ile birlikte Korona adına Moskova’da bulunan kimsesiz çocuklara ve hastanelere verdiğini, parayı dağıtmalarından 8 ay kadar sonra Rofshan’ın cezaevinden çıktığını, ailesi ile kendilerine misafirliğe geldiğini, eşi ile aralarında para konusu konuşulmadığını güzel bir gün olduğunu, çocuğunun olması nedeniyle kendilerinin Ukrayna’ya yerleştiklerini, Rofshan’ın da bazı suçlardan Rusya’da arandığı için Ukrayna’ya geldiğini ve Ukrayna’da uyuşturucu işi yapmaya başladığını, eşinin de uyuşturucu paralarının haram olduğunu söyleyerek Rofshan’la ilişkilerini bitirdiğini, Rofshan’ın daha önceki kumar parasının peşine düştüğünü ve parayı kendi adamları ve kendi ihtiyaçları için kullanacağını söylediğini, tam olarak hatırlamadığı bir tarihte eşi ile kimsesiz çocuklar yurduna giderek yardım ettikten sonra araçları ile gittikleri sırada karşıdan bir araç geldiğini, bu aracı Zaur’un kullandığını ve yanında da Rofshan’ın bulunduğunu, aracın üzerlerine doğru geldiği sırada Rofshan’ın silah gösterdiğini, Zaur’un da aracı eşinin bulunduğu tarafa sürdüğünü, ters istikamete sürdüğünü ve kaçtıklarını, bu olaydan sonra Rusya’ya ailesinin yanına giderek 5 ay kaldıklarını, eşi Ali’nin Türkiye’ye yerleşme kararı aldığını ve kendisinde bir hafta önce Türkiye’ye geldiğini, kendisinin de 14/07/2013 günü Türkiye’ye çocukları ile beraber

geldiğini, önceki ifadesinde de söylediği gibi olay tarihinden bir hafta kadar önce saat 01:00-02:00 sıralarında eşinin telefonunun çaldığını, eşinin telefonda Zaur ile görüştüğünü Zaur'un eşine "Türkiye ve İstanbul bizim sen buraları terk et" dediğini, telefonu alan Rofshan'ın da eşine küfür ederek telefonu kapattıklarını eşine sorduğunda karşı taraftaki şahsın Rofshan Caniev olduğunu söylediğini, tehdit olayından sonra eşinin "benim başıma bir şey gelirse ve ben ölürsem bunun tek sorumlusu Rofshan Caniev'dir dediğini, 18/08/2013 günü eşi vurulduktan sonra yanına gidip başına doğru eğildiğinde eşinin Rofshan diye bir isimden bahsettiğini, ikinci defa söylemek istediğinde Rofs... diyebildiğini, eşinin kendisine söylediği kişiyi Rofshan Caniev olduğunu, babasının adının Rafik olduğunu, 27/01/1975 Azerbaycan doğumlu olduğunu, eşini sopalarla döven ve silahla öldüren şahıslardan şikayetçi olduğunu beyan etmiştir."

Rövşen ALİYEV'in aracı 18.08.2016 tarihinde Beşiktaş'ta bulunan bir otel çıkışında otomatik silahlarla taranmış ve araçta yapılan diyagram çalışmasında 124 mermi isabet ettiği anlaşılmıştır. Rövşen ALİYEV, hastaneye kaldırılrsa da olay yerinde yaşamını yitirmiştir.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nda kayıtlı soruşturma dosyasında yine Rövşen Aliyev ve çevresindeki şahısların organize suç örgütü oldukları yönünde tespitlere yer verilmiştir. Bahsi geçen ifadeler şu şekildedir:

*"Maktul olan Rovshan ALİYEV isimli şahıs ile birlikte aynı olay içerisinde bulunan H*** T***, Z*** I*** ve bu şahıslarla irtibatlı V*** G*** isimli şahısların, 18/08/2013 günü Başakşehir ilçesinde meydana gelen Ali Bala GAMIDOV isimli şahsın öldürülmesi olayına da karıştıklarının belirtildiği, yine adı geçen şahıslar hakkında yapılan istihbari çalışmaların devamında şahısların Türkiye'ye sahte kimlik ve pasaport kullanmak suretiyle giriş çıkış yaptıkları, organize şekilde, silahlı gruplar halinde öldürme eylemlerine karıştıkları, bu şahısların organize suç örgütü elemanı olarak bilinip tanındıklarının tespit edildiğinin belirtildiği görülmüş olmakla,"*

Böylece istihbarat birimlerinin uluslararası düzeyde suç örgütü olarak bilinen bu kişileri takip ettikleri ve birtakım çalışmalar yapıldığı anlaşılmaktadır.

Yine İstanbul Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürlüğü'nün 06.12.2016 tarihinde savcılık makamına yazdığı yazıda Rövşen ALİYEV'in öldürülmesi olayı dışında da bu organize suç grubu hakkında geniş bilgiler verilmiştir. Metnin büyük kısmını olduğu gibi paylaşmaktayız:

“Maktul Rovshan ALİYEV isimli şahıs hakkında yapılan araştırmalarda şahsın Rusya, Azerbaycan, Gürcistan, Özbekistan, Kazakistan vb. ülkelerde insanlarca tanınan mafya lideri olarak bilinen şahıslardan olduğu ve bu ülkelerdeki diğer organize suç örgütleri ve mensupları ile silahlı eylemlere karıştığı tespit edilmiştir. “

*“Maktul Rovshan ALİYEV isimli şahıs ile aynı olay içerisinde bulunan H*** T***, Z*** I***, ve bu şahıslarla irtibatlı V*** G*** isimli şahısların 18/08/2013 günü ilimiz Başakşehir ilçesinde meydana gelen Ali Bala GAMİDOV isimli şahsın öldürülmesi olayına da karıştıkları ve Yakalama Müzekkeresi ve Kırmızı Bülten çıkarıldığı tespit edilmiş, Rovshan ALİYEV isimli şahıs 18/08/2016 günü ilimiz Beşiktaş ilçesinde meydana gelen olayda Ateşli Silahla yaralanarak kaldırıldığı F*** N*** hastanesinde eks olmuş, Z*** I*** ve H*** T*** isimli şahıslar Ali Bala GAMİDOV isimli şahsın öldürülmesi olayı ile ilgili KIRMIZI BÜLTEN ile arandıklarından çıkarıldıkları Bakırköy 13 Ağır Ceza Mahkemesinin 2014/376 esas numaralı dosyasına istinaden tutuklanarak Maltepe Cezaevine teslim edilmişlerdir. Ayrıca bu olayda adı geçen ve hakkında Kırmızı Bülten ile aranan V*** G*** isimli şahsın kendiliğinden Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesine giderek ifade verdiği tespit edilmiş Z*** I*** ve H*** T*** isimli şahısların da devam eden yargılamaları sırasında tahliye edildikleri yönünde bilgiler elde edilmiştir.*

*Adı geçen şahıslar hakkında yapılan istihbari çalışmaların devamında şahısların ülkemize sahte kimlik ve pasaport kullanmak suretiyle giriş çıkış yaptıkları, organize şekilde silahlı gruplar halinde öldürme eylemlerine karıştıkları, son dönemlerde ülkemizde İstanbul ilinde Ali Bala GAMİDOV isimli şahsın öldürülmesi Edirne ilinde 09/06/2014 tarihinde Polis memurunun şehit edilmesiyle ilgili sonuçlanan olaya karıştıkları, ayrıca Antalya'da yapılanma ve silahlı eylemlere karıştıkları yönünde duyurular alınmış, cezaevinden tahliye olan H*** T*** isimli şahsın maktul Rovshan ALİYEV isimli şahsın yakın adamı olduğu ve intikam duygusu içerisinde hareket edeceği, şahısların yukarıda belirtilen ülkeler içerisinde organize suç örgütü ve elemanı olarak bilinip tanındıkları tespit edilmiştir.*

Yukarıda izahı yapılan olaylara ilişkin eylemlerin oluş şekli ve adı geçen şahısların niteliği değerlendirildiğinde Rovshan ALİYEV isimli şahsın öldürülmesi olayının Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğüne değerlendirilmesi,’’

Böylece Asayiş Şube Müdürlüğü yazısında araştırma konumuz dışında olan başka bir cinayet olayına da dikkat çekmiştir. Edirne şehrinde bir polis memuru şehit edilmiştir. Ayrıca Azerbaycan uyruklu kişilerin yatırım yaptığı ve sık ziyaret ettiği bir şehir olan Antalya’da da yapılanma girişimlerine dair duyum alındığından söz edilmektedir. Buradan bu suç örgütlerinin ülkemizi yalnızca hesaplaşma yeri olarak görmedikleri ve ülkemizde de yapılanma girişimleri olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Diğer bir önemli konu ise ulusal ve uluslararası düzeyde arama kararları çıkarılmasına karşın sahte kimlik ve pasaportlarla bu kişilerin serbestçe seyahat edebildiği gerçeğidir. Netice olarak ise konunun Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü’nün görev alanında olduğu belirtilmiştir.

Rövşen ALİYEV’in katil zanlısı olarak aranan kişi için ülkemiz İnterpol’ü ile Azerbaycan İnterpol’ü arasında yazışmalar yapılmıştır. 06.10.2016 tarihli cevabi yazıda bu şahıs hakkında birtakım bilgiler paylaşılmaktadır:

“Rovshan ALIYEV adlı Azeri uyruklu bir şahsın 18.08.2016 günü İstanbul’da öldürüldüğü bildirilmiş olup, olayın şüphelisi ../../.... H oğlu N*** O*** isimli şahsın Rusya ve Azerbaycan ülkelerinde karışmış olabileceği suçlara dair detaylı bilgi talep edilmiştir.*

*Talebin iletildiği Azerbaycan İnterpol’ünden alındığı bildirilen cevabi yazıda; şahsın 2010 senesinde kardeşi H*** M*** O*** ile ticaret işine girdiği, 2015 yılında eşinden ayrıldığı ve bu tarihten itibaren kendisinden haber alınamadığı, son olarak 14.04.2016 günü Bakü’den İstanbul’a geldiği ve parmak izinin ellerinde bulunmadığı bildirilmiştir.*

Rusya İnterpol’ünün cevabi yazısında ise adı geçeninin 18.05.2016 tarihinden bu yana ‘adam kaçırma’’ suçundan ulusal seviyede aranmakta olduğu bildirilmiş olup, ilave bilgilerin aktarılacağı ilgi c sayılı yazı ile bildirilmiştir.”

Ayrıca Rövşen ALİYEV'in katil zanlısı şahıs hakkında yakalama emri düzenlenmiştir. Ancak bu şahsın akıbeti hakkında bilgi yoktur.

Rövşen ALİYEV, öldürülmeden önce bir arada bulunduğu kişilerin Cinayet Şube Müdürlüğü'nde kimlik tespitleri ve parmak izi çalışmaları yapılmıştır. Savcılıkta şüpheli sıfatı ile ifadeleri alınmıştır. Bu kişiler Rövşen'in yerini asla kimseye bildirmediğini, onu sevdiklerini ve bu olay nedeniyle üzgün olduklarını bildirmişlerdir. H*** T*** isimli kişi ise: "Ruşen'in Türkiye'de düşmanı yoktu, ancak iş yaptığı ya da daha önceden kan davalı olduğu Azerbaycan, Rusya gibi yerlerde düşmanı diyebileceğim kişiler gruplar vardı. Bana yakın ya da uzak herhangi bir tehlikeden bahsetmedi. Şöyle bir özelliği vardı, bir gittiği mekana sürekli giderdi. Onun bu özelliğini bilen rakipleri-düşmanları, uzun süre takip etmiş olabilirler zira olayın olduğu otele de V***'den duyduğum kadarıyla da son 2 ayda sürekli gelmiş," demiştir. Rovshan ALİYEV'in düşmanları olduğunu haber kaynaklarının yanında yakınında olan bir kişi de teyit etmiştir.

Rövşen ALİYEV'in öldürülmesiyle ilgili tek firari şüpheli olan şahın yine Azerbaycan uyrukludur. 15.07.2022 tarihinde Küçükçekmece-İSTANBUL'da konut kira sözleşmesi yapmıştır. Cinayet olayından en az 33 gün önce İstanbul'a geldiği ve öldürme eylemi gecesi havaalanından Azerbaycan'a uçtuğu birlikte değerlendirildiği olayın tasarlandığı anlaşılmaktadır.

Rövşen ALİYEV'in öldürülmesi olayıyla ilgili olay anına dair incelenen kamera görüntülerinde failin aracın çok yakınına kadar yaklaştığı ve hatta ateş ederken aracın kapısını açmaya çalıştığı tespit edilmiştir. Buradan failin öldürme kastındaki yoğunluğu ve kararlılığı anlamaktayız. Otomatik silahla icra edilen eylemde kısa sürede çok sayıda isabet alan maktul zaten olay yerinde hayatını kaybetmiştir.

Konunun aslında pek çok kişiye de uzanan ilişkiler ağını gösterdiği anlaşılmaktadır. Daha önceki yazışmalarda Rövşen ALİYEV'in yakın adamı olduğu değerlendirilen H*** T*** isimli kişinin 30.08.2016 tarihinde Asayiş Şube Müdürlüğü Cinayet Büro Amirliği'nde şüpheli sıfatıyla ifadesi alınmıştır. Bu ifadede bir dönem dünyaca ünlü sanatçıların açılışına katıldığı Antalya'daki bir otelin sahibinin de bu kişilerle irtibatla olduğuna dair beyanlar bulunmaktadır. Otelin sahibi, ifade veren kişinin beyanına göre kendisine ve otel görevlilerine ulaşması için bir cep telefonu vermiştir. Bu

cep telefonunun otele ait olduğunu söylemiştir. Yine aynı kişi Rövşen'i 6-7 yıldır tanıdığını, Ukrayna'da tanıştıklarını ve 2011-2012 yıllarında Dubai'de beraber yaşadıklarını söylemiştir.

Rövşen ALİYEV ile ilgili açıklanması gereken bir konu da şahsın isim ve soy ismidir. Çünkü birçok kaynakta soy ismi Lenkerasni ya da Caniyev olarak geçmektedir. Azerbaycan'ın Lenkeran şehrinden olduğundan lakap olarak bu ismin kendisine takıldığı anlaşılmaktadır. Caniyev ise öz ağabeyinin soyadı olmasına karşın cenazesini teslim alan ağabeyi kardeşinin soyadını ALİYEV olarak bildirmiştir. Azerbaycan'ın İstanbul Başkonsolosluğu ve İnterpol-Europol Dairesi Başkanlığı da Rovshan ALİYEV ismini teyit etmişlerdir.

Emniyet Genel Müdürlüğü İnterpol-Europol Daire Başkanlığı, Ali Bala GAMİDOV'un öldürülmesi olayı üzerine şüpheli şahısların nüfus kayıtları ve suç kayıtlarını Azerbaycan ve Rusya'dan resmi yazı ile almıştır. Buna göre Rövşen ALİYEV'in Azerbaycan'da "yasadışı silah bulundurma, kasten öldürme" suç kayıtlarının olduğu anlaşılmıştır. Ukrayna'da ise hakkında adli tahkikat yürütüldüğü ve bu ülkede yurt dışına çıkış yasağı tedbiri verildiği belirtilmiştir.

Rövşen ALİYEV'in katil zanlısı olan N*** O*** isimli şahıs hakkında ise Kırmızı Bülten kararı çıkarılması için Emniyet Müdürlüğünce 02.09.2016 tarihinde savcılığa yazı yazılmıştır.

Ali Bala GAMİDOV'un öldürülmesi olayıyla ilgili görülmekte olan dava istinaf mahkemesindeyken Rövşen ALİYEV'in öldürülmesi olayı ise firari bir şüphelinin olması nedeniyle açık olarak beklemektedir.

1.4.2. Nadir Salifov'un Öldürülmesi

19.08.2020 tarihinde ise intikam cinayetlerinin önemli bir halkası olan Nadir Salifov'un öldürülmesi olayı gerçekleşti. Antalya'nın Serik ilçesine bağlı bir otelde bu olay gerçekleşmiştir. Olayın gerçekleşme tarihi ise önceki iki olayın gerçekleşme günü 18 Ağustos olduğu düşünüldüğünde dikkat çekmektedir. Bu cinayetlerin intikam saikiyle işlendiği ve seçilen günün dahi bir mesaj taşıdığı kanaatini oluşturmaktadır.

Olayla ilgili dava Manavgat 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmeye devam etmektedir. Tutuklu sanıklar bulunmaktadır. Olayın faili ise Azerbaycan uyruklu, 27 yaşında bir kişinin olduğu konusunda görüşler birleşmiştir. K*** Z***, maktulün koruması olarak yanında bulunan bir kişi iken cinayet olayını işlemiştir. Bu olay için 4 milyon dolar aldığı iddia edilmiştir. Mahkeme sorgusunda bu iddiayı kabul etmemiştir.

Nadir Salifov, halk arasında Lotu Quli ismiyle bilinmektedir. Öldükten sonra Nazır Azizoğlu adında sahte bir kimliği bulunmuştur. Ceza davası Antalya-Manavgat'ta olduğundan dosyaya fiziken erişim mümkün olamamıştır.

ROVSHAN CANIYEV CİNAYETİNİN İNTİKAMI

Olayda öldürülen Nadir Salifov'un 'Lotu Guli' lakabıyla tanınan Azerbaycanlı silahlı suç örgütü lideri olması ve cinayetin organize şekilde örgütlü olarak işlenmiş olabileceğini değerlendiren Bakırköy Cumhuriyet Savcılığı, dosyanın 'yetkisizlik' kararıyla kendilerine gönderilmesini istedi. Bu taleple dosya, Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderildi.

Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talimatıyla, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Organize Suçlarla Şube Müdürlüğü ekiplerinin yaptığı araştırmada, olayın 18 Ağustos 2016'da Beşiktaş'ta öldürülen 'Lenkaranski' lakaplı Rovshan Caniyev cinayetinin intikamını almak amacıyla işlendiği belirlendi.

Resim 8: Haberde metninde Türkiye'de Azerbaycanlı suç örgütlerinin işledikleri cinayetlerin intikam düşüncesiyle icra edildiklerine vurgu yapılıyor

Haber metninde de belirtildiği üzere cinayetlerin intikam amaçlı olduğu emniyet ekiplerinin yaptıkları araştırmada da tespit edilmiştir. Medyada geniş yankı bulan bu cinayetlerin ülkemizde gerçekleşmesi ise kamu düzeni ve güvenliği açısından olumsuz bir algı oluşturmaktadır.

2. GEREÇ VE YÖNTEM

Tez, Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin son yıllarda Türkiye’de faaliyetlerini artırdığı hipotezini içermektedir. İlgili araştırma nicel ve nitel değerlendirmelerin birlikteliğinde karma şekilde yapılmıştır. Çalışmada kullanılan esas bilgi nitel formatla alınmıştır ancak nicel bilgiler de niteli desteklemek amaçlı kullanılmıştır.

Araştırma açık kaynakların taranması, mahkeme dosyasının incelenmesi, anket, mülakat ve istatistikle yapılmıştır. Anket ve mülakat soruları araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Araştırma evrenindeki kişilerden yazılı onam alınmıştır. Mahkeme dosyasının incelenmesi için ise kurumdan gerekli izin alınmıştır. Anket ve mülakat sorularına verilen yanıtlar SPSS programında analiz edilerek yazılmıştır.

2.1. ARAŞTIRMANIN TİPİ

Araştırma, Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin son yıllarda ülkemizde faaliyetlerinin artırıp artırmadıkları, ülkemizde geniş yankı bulan 3 cinayetin (Ali Bala GAMİDOV, Rövşen ALİYEV, Nadir SALİFOV) birbiriyle bağlantılı olup olmadığı ve suç örgütlerinin Azerbaycan halkı nazarındaki meşruiyet algısını ölçmek amacıyla yapıldı. İlgili araştırma nicel ve nitel değerlendirmelerin birlikteliğinde karma şekilde yapılmıştır. Çalışmada kullanılan esas bilgi nitel formatla alınmıştır ancak nicel bilgiler de niteli desteklemek amaçlı kullanılmıştır.

Literatür taraması, görüşme anketi, istatistik, ilgili kurumlardan evrak temini ve yarı yapılandırılmış görüşme formu (mülakat) başvurduğumuz metotlardır. Bu araştırma metotları Azerbaycan ülkesinde yaşamakta olan kişilerin katılımlarıyla gerçekleşmiştir.

2.2. KATILIMCILAR

Bu çalışmada katılımcıların belirlenmesinde etkili olan faktör, Azerbaycan’da yaşamakta olan ve suç örgütleri hakkında bilgisi olan kişiler olarak belirlenmiştir. Araştırmaya 80 kişi katılmıştır. Anket çalışmasına katılan 64 kadın ve 6 erkeğin yaş düzeyleri 18 ile 45 arasındadır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu katılımcılarının ise yaş düzeyleri 19 ile 56 arasındadır.

2.3. ARAŞTIRMAYA DAHİL OLMA VE DIŞLANMA KRİTERLERİ

2.3.1. Dahil Olma Kriterleri

Hedef kitlemiz tez konumuzda araştırmış olduğumuz suç örgütleriyle ilgili az çok bilgisi olan kişilerdir.

2.3.2. Dışlanma Kriterleri

Suç örgütleri hakkında hiçbir fikri olmayan insanlar teze dahil edilmemiştir.

2.4. ARAŞTIRMANIN AMACI

Tezimizin hareket noktası Türkiye’de son yıllarda Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin faaliyetlerini yoğunlaştırdığı hipotezidir.

Araştırmamızın alt amaçları olarak şunları belirtebiliriz:

1. Araştırdığımız 3 cinayet olayı arasında gerçekten bir bağlantı var mıdır?
2. Azerbaycan halkı nazarında suç örgütlerinin meşruiyet algısı nedir?

2.5. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evrenini Azerbaycan’da yaşayan ve suç örgütleri hakkında bilgisi olan kişiler oluşturmaktadır. Evrene farklı şehirden insanların dahil edilmesi örneklemin evreni daha fazla temsil etmesi ve sonuçların daha genellenebilir olması maksadıyla yapılmıştır. Örneklem grubunu ise 80 Azerbaycan vatandaşı oluşturmaktadır.

2.6. VERİ TOPLAMA SÜRECİ

Hazırlanan anket formu ve yarı yapılandırılmış bilgi formu etik kurul onayı alındıktan sonra araştırma evrenini oluşturan katılımcılara yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Katılımcılara gerekli ön bilgilendirmeler yapıp araştırmanın amacı izah edildikten sonra katılımcılardan anket formundaki soruları cevaplandırmaları talep edilmiştir.

Araştırmayı yapan araştırmacı, uygulamanın yapılacağı hedef kitle sayısındaki katılımcıların küçük bir kısmına bu ülkeyi ziyaretinde ulaşmıştır. Ancak çoğunlukta kalan diğer kişilere farklı ülkede ikamet ettiklerinden kişilere anket sorularını e-posta ve WhatsApp üzerinden dağıtmış ve daha sonra da toplamıştır. Araştırma sürecinde toplanan verilerin sağlıklı olması adına katılımcıları özellikle yüzeysel cevaplardan uzak tutmak için her katılımcıya detaylı bilgilendirme yapılmıştır.

2.7. VERİ TOPLAMA ARAÇ VE TEKNİKLERİ

Tez çalışmasında yer almakta olan 25 görüşme anketi sorusu ve 12 yarı yapılandırılmış görüşme formu sorusu araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Anket sonucu elde edilen veriler, istatistik çalışmasıyla SPSS programıyla veri haline getirilmiştir. Yarı yapılandırılmış formundan elde edilen bilgiler ise yazılı olarak detaylı bir şekilde pek çok yönden analiz edilmiştir. Mülakatta açık uçlu sorular sorulmuştur. Böylelikle katılımcıların kendilerini daha iyi ifade etmeleri ve konuyla alakalı detaylı bilgiler vermeleri sağlanmıştır. Bu sorular Azerbaycan asıllı suç örgütü yapılanmalarını tanımaya, ülkemizde işlenen araştırma konumuzda yer alan 3 cinayetin birbiriyle bağlantılı olup olmadığı ve suç örgütlerinin halk nazarındaki meşruiyet düzeyini ölçmeye yönelik olmuştur. Ankette 25 soru sorulmuştur. Çalışma grubunun tamamı Azerbaycan'da yaşadığı için bir kısmı hariç çoğunluğu ile iletişime online (WhatsApp uygulaması ve e-mail aracılığıyla) olarak geçilmiştir. Hedef grubun farklı yaş ve kuşaklarda, farklı kesimlerden olması sağlanmıştır.

Araştırma metodolojisi aşağıdaki bilimsel fikirlere ve ilkelere dayanmaktadır:

- Suç örgütleriyle etkin mücadelenin kamu güvenliği ve barışına destek olacağı fikri.
- Uluslararası faaliyet gösteren suç örgütleriyle mücadelede örgütün asıl faaliyet yeri olan ülke güvenlik kurumlarıyla iş birliğinin belirleyici rolü fikri.
- Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin ülkemiz suç örgütü yapılanmalarından farklılıkları olması nedeniyle mücadele yöntemleri geliştirirken bu durumun belirleyici rolü olduğu fikri.

2.8. DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

Anket çalışmasında iki bölümden oluşan demografik bilgi formu şu kısımlardan oluşmaktadır; ilk bölümde katılımcıların bilgileri yer almaktadır. İkinci bölümde ise suç örgütleri, suç örgütlerinin faaliyet alanları ve faaliyet konuları, Türkiye’de işledikleri cinayetler ve suç örgütleri hakkında meşruiyet algısının düzeyine ilişkin sorular sorulmaktadır. Bu sorularla katılan kişilerin cinsiyetleri, yaşı, eğitim durumu ve kendilerine suç örgütleri hakkında sorular yönlendirilmiş ve bu sorulara verilen yanıtlar incelenmiştir.

2.9. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmada kullanılmış olan anket çalışmasının verilerinin istatistiksel olarak analizini yapmak için SPSS (Statistical Package for Social Sciences) paket programı kullanılmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin demografik özelliklerini gösteren; cinsiyeti, yaş aralığı, eğitim durumu, yaşadığı şehir, suç örgütlerinin faaliyet alanları ve konuları, Türkiye’de işlenen cinayetler arasında medyaya yansıdığı gibi bağlantı olup olmadığı, suç örgütlerinin gelir kaynakları, suç örgütleriyle etkin bir mücadelede engeller, suç örgütlerinin halk nazarındaki meşruiyet düzeyi gibi bilgilerin betimleyici istatistikleri, yüzde dağılımları olarak verilmiştir. Söz konusu nicel bilgiler ayrı ayrı tablolastırılarak gerekli yorumların da eklenmesi ile analiz edilmiştir.

Ardından ankete katılan katılımcıların kişisel bilgileri ve suç örgütleri hakkında ilgili sorulara vermiş oldukları cevaplar değerlendirilmiştir.

Mülakatta hedef kitleye açık uçlu sorular sorularak katılımcıların konuyla ilgili detaylı bilgiler vermeleri sağlanarak bu sorulara verilen yanıtlar incelenmiştir.

2.10. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Araştırma katılımcılarının tamamı Azerbaycan Türkü olup dolayısıyla da Azerbaycan Türkçesi’ne hâkim olduklarından araştırma yapılırken dil sorunu yaşanmamıştır. Ancak katılımcılar, konunun suç örgütleri hakkında olmasından dolayı video ve ses kaydına onay vermemişlerdir. Görüşmenin sadece yazı olarak not edilebilmesi mümkün olmuştur.

Diğer yandan Nadir SALİFOV'un öldürölmesi olayında ceza davası Manavgat Ağır Ceza Mahkemesi'nde görölmemektedir. Şehir dışında olduğundan bu dava dosyasına erişilememiştir.

3. BULGULAR

SINIR AŞAN SUÇ ÖRGÜTLERİNİN TÜRKİYE’DEKİ FAALİYETLERİ ÜZERİNE DEĞERLENDİRME: AZERBAYCAN ÖRNEĞİ isimli yürütülen araştırmanın bulguları uygulanan anketlerin sonuçları aşağıda tablolastırılmış şekilde verilmiştir.

Bu bulgular araştırma evrenindeki katılımcıların genel özellikleri, suç örgütleri hakkında bilgileri, araştırma konumuz hakkında bilgi durumlarını içermektedir.

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen veriler doğrultusunda bulgular ve istatistiksel analizler verilmiştir.

3.1 ARAŞTIRMA EVRENİNDEKİ KATILIMCILARLA YAPILAN GÖRÜŞME ANKETİNİN SONUÇLARI

Tablo 1: Katılımcıların “Nerede Yaşıyorsunuz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	N	%
Bakü	54	77
Sumgayıt	8	11,5
Guba	8	11,5
Toplam	70	100,0

Tablo 1’den anlaşılacağı üzere araştırma katılımcılarının “Nerede Yaşıyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde %77’sinin “Bakü”, %11,5’erinin ise Sumgayıt ve Guba yanıtlarını verdiği görülmektedir.

Tablo 2: Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Gruplar	N	%
Kadın	6	9
Erkek	64	91
Toplam	70	100,0

Tablo 2’de araştırma katılımcılarının cinsiyet dağılımına yer verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılanların büyük kısmı yani %91’i erkek, %9’u ise kadındır.

Tablo 3: Katılımcıların Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Gruplar	N	%
Orta okul mezunu		
Lise mezunu	5	7,2
Lisans mezunu	51	72,8
Yüksek Lisans	14	20
Doktora		
Doktora Sonrası		
Toplam	70	100,0

Tablo 3’te görüldüğü üzere araştırma katılımcılarının %7,2’si lise, %72,8’i lisans, %20’si yüksek lisans mezunu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4: Katılımcıların Yaş Düzeylerine Göre Dağılımı

Gruplar	N	%
0-17		
18-34	63	90
35-45	7	10
46 ve üzeri		
Toplam	70	100,0

Tablo 4’te görüldüğü üzere araştırma katılımcılarının %90’ı 18-34 yaş aralığında, %10’unun ise 35-45 yaş aralığında yer almaktadır. Bu bulguya göre en fazla katılımcının 18-34 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 5: Katılımcıların “Organize Suçlar Hakkında Genel Olarak Bilgi Sahibi Misiniz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	<i>N</i>	%
Evet	70	100
Hayır		
Toplam	70	100,0

Tablo 5’ten anlaşılacağı üzere araştırma katılımcılarının “Organize Suçlar Hakkında Genel Olarak Bilgi Sahibi Misiniz?” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde %100’ünün “evet” yanıtını verdiği, böylelikle de katılımcıların tamamının bahsi konuda bilgi sahibi oldukları görülmektedir.

Tablo 6: Katılımcıların “Sizce Yaşadığınız Bölgede/Şehirde Organize Suç Örgütleri Var Mıdır?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	<i>N</i>	%
Evet	40	57,1
Hayır	11	15,8
Bilmiyorum	19	27,1
Toplam	70	100,0

Tablo 6’dan anlaşılacağı üzere araştırma katılımcılarının “Sizce Yaşadığınız Bölgede/Şehirde Organize Suç Örgütleri Var Mıdır?” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde %57,1’inin “evet”, %15,8’inin “orta” yanıtlarını verdiği görülürken, %27,1’inin “bilmiyorum” yanıtını verdiği görülmektedir.

Tablo 7: Katılımcıların Kendilerini Organize Suç Örgütlerine Karşı Güvende Hissetmelerine Göre Dağılımı

Gruplar	<i>N</i>	%
Evet, kesinlikle	45	64,2
Evet, az-çok	25	35,8
Hayır		
Kararsızım		
Toplam	70	100,0

Tablo 7’den anlaşılacağı üzere araştırma katılımcılarının %64,2’sı kesinlikle kendilerini organize suç örgütlerine karşı güvende hisseder iken, katılımcıların %35,8’inin az-çok güvende olduklarını hissettikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 8: Katılımcıların “Sizce Organize Suç Örgütlerinin Ortaya Çıkma Sebebi Nedir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	N	%
Tarihsel köken	33	47,1
İhtiyaç	5	7,1
Alkol ve uyuşturucu bağımlılığı	2	2,8
Kültürel bağlılık	27	38,5
Kendini farklı şekilde ifade etme	8	11,4
Fakirlik, paraya ihtiyaç	37	52,8
Zayıf hukuk sistemi	59	84,2
Sosyal sorunlar	38	54,2
Aileden gelen terbiye sorunu	7	10
Eğitim sistemindeki boşluklar (eğitimsizlik)	17	24,2
Toplam	233	332,3

Tablo 8’de görüldüğü üzere araştırma katılımcılarının birkaç seçenek yapabildikleri bu soruda suç örgütlerinin ortaya çıkma sebebi olarak %47,1’inin tarihsel köken, %7,1’inin ihtiyaç, %2,8’inin alkol ve uyuşturucu bağımlılığı, %38,5’inin kültürel bağlılık, %11,4’ünün kendini farklı şekilde ifade etme, %52,8’inin fakirlik, paraya ihtiyaç, %10’u aileden gelen terbiye sorunu, %24,2’si eğitim sistemindeki boşluklar (eğitimsizlik) cevabı verirken, katılımcıların yarısından çoğunun (%54,2) sosyal sorunlar, büyük çoğunluğunun ise (%84,2) zayıf hukuk sisteminin kanaatinde oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 9: Katılımcıların “Duyduğunuza/Bildiğinize Göre Azerbaycan Asıllı Organize Suç Örgütleri Aşağıdaki Hangi Alanlarda Faaliyet Göstermektedirler?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

1. Otel işletmeleri
2. Akaryakıt ve enerji sektörü ile alkol, alkollü içki ve alkolsüz içecek üretimi yapan işletmeler
3. Bankalar ve finansal yapılar
4. Meyve-sebze halleri
5. Uluslararası taşımacılık

Yanıtlar	N	%
1,2	11	15,7
1,2,3	3	4,2
3,5	4	5,7
4,5	37	52,8
Hepsi	15	21,4
Toplam	70	100,0

Tablo 9’den anlaşılabacağı üzere araştırma katılımcılarının ilgili soruya verdikleri yanıtlar incelendiğinde %15,7’sinin 1 ve 2 seçeneklerini, %4,2’sinin 1, 2 ve 3 seçeneklerini, %5,7’sinin 3 ve 5 seçeneklerini, yarısından çoğunun (%52,8) 4 ve 5 seçeneklerini işaretlerken, %21,4’ünün ise “seçeneklerin hepsi” yanıtını verdiği görülmektedir.

Tablo 10: Katılımcıların “Sizce aşağıdakilerden hangisi Azerbaycan asıllı organize suç örgütlerine en fazla gelir sağlamaktadır?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	N	%
Kumar işinin kontrolü (kumarhaneler, bilardo salonları, oyun makineleri vb.)	42	60
Uyuşturucu ticaretinin kontrolü	33	47,1
Cinayetler/suikastlar	16	22,8
Meyve-sebze pazarının kontrolü	51	72,8
Akaryakıt ve madeni yağ pazarının kontrolü (benzin istasyonları, petrol depoları)	43	61,4
Eğlence sektörünün kontrolü (diskolar, barlar vs.)	7	10
Alacak-verecek tahsilatı	29	41,4
Silah kaçakçılığı	8	11,4
Toplam	229	326,9

Tablo 10'dan anlaşılacağı üzere araştırma katılımcılarının birkaç seçenek yapabildikleri “Şu anki sosyal durumunuzu nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde %60'ın “kumar işinin kontrolü” yanıtını, %47,1'inin “uyuşturucu ticaretinin kontrolü” yanıtını, %22,8'inin “cinayetler/suikastlar” yanıtını, %72,8'inin “meyve-sebze pazarının kontrolü” yanıtını, %61,4'ünün “akaryakıt ve madeni yağ pazarının kontrolü” yanıtını, %10'unun “eğlence sektörünün kontrolü” yanıtını, %41,4'ünün “alacak-verecek tahsilatı” yanıtını, %11,4'ünün “silah kaçakçılığı” yanıtını verdiği görülmektedir.

Tablo 11: Katılımcıların “Azerbaycan Asıllı Organize Suç Örgütleri Tarafından İşlenen Suçların Etkili Bir Şekilde Araştırılmasının Önündeki Engeller Nelerdir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	N	%
Nitelikli uzman eksikliği ile sonucu kolluk kuvvetlerinin çalışmalarında eksiklikler	9	12,8
Tanıkların ve mağdurların organize suçluların intikamından çekinmeleri	20	28,5
Örgütlü suçları tespit etmek ve çözmek için görevlilerin, müfettişlerin ve savcılarının eylemlerinde tutarsızlık	20	28,5
Yolsuzluk	19	27,1
Halkın organize suç sorununa karşı kayıtsız tutumu	2	2,8
Toplam	70	100,0

Tablo 11’den anlaşılacağı üzere araştırma katılımcılarının “Azerbaycan asıllı organize suç örgütleri tarafından işlenen suçların etkili bir şekilde araştırılmasının önündeki engeller nelerdir?” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde %12,8’inin “nitelikli uzman eksikliği ile sonucu kolluk kuvvetlerinin çalışmalarında eksiklikler” yanıtını, %28,5’erinin “tanıkların ve mağdurların organize suçluların intikamından çekinmeleri” ve “örgütlü suçları tespit etmek ve çözmek için görevlilerin, müfettişlerin ve savcılarının eylemlerinde tutarsızlık” yanıtlarını, %27,1’inin “yolsuzluk” yanıtını, %2,8’inin ise “halkın organize suç sorununa karşı kayıtsız tutumu” yanıtını verdiği görülmektedir.

Tablo 12: Katılımcıların “Sizce Organize Suç Örgütlerinin Faaliyetlerini Durdurmak Mümkün Müdür?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	N	%
Evet	12	17,1
Hayır	58	82,8
Toplam	70	100,0

Tablo 12’den anlaşılacağı üzere araştırma katılımcılarının “Sizce Organize Suç Örgütlerinin Faaliyetlerini Durdurmak Mümkün Müdür?” sorusuna verdikleri yanıtlar

incelendiğinde %17,1'inin “evet” yanıtını, %82,8'inin “hayır” yanıtını verdiği görülmektedir.

Tablo 13: Katılımcıların Kişisel ve Mülkiyet Haklarının Korunması Konusunda Devlet Organlarına Olan Güvene Göre Dağılımı

Gruplar	N	%
Güveniyorum	63	90
Güvenmiyorum	7	10
Toplam	70	100,0

Tablo 13'ten anlaşılabacağı üzere araştırma katılımcılarının %90'ının kişisel ve mülkiyet haklarının korunması konusunda devlet organlarına güvendiği, %10'unun ise güvenmediği görülmektedir.

Tablo 14: Katılımcıların Son Yıllarda Türkiye’de Azerbaycan Asıllı Suç Örgütlerinin İşledikleri Cinayetlerden Haberdar Olmalarına Göre Dağılımı

Gruplar	N	%
Haberdarım	70	100
Haberdar değilim		
Toplam	70	100,0

Tablo 14'ten anlaşılabacağı üzere araştırma katılımcılarının tamamının (%100) son yıllarda Türkiye’de Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin işledikleri cinayetlerden haberdar oldukları görülmektedir.

Tablo 15: Katılımcıların “Azerbaycan Asıllı Suç Örgütlerinin Halk Nazarında Meşruluk Algısı Ülkelerinde Ne Düzeydedir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	N	%
Çok yüksektir	54	77,1
Yüksektir	10	14,2
Azdır	2	2,8
Çok azdır. Küçük bir kesim meşru görmektedir.	4	5,7
Toplam	70	100,0

Tablo 15'ten anlaşılaçağı üzere araştırma katılımcılarının “Azerbaycan Asıllı Suç Örgütlerinin Halk Nazarında Meşruluk Algısı Ülkelerinde Ne Düzeydedir?” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde %77,1'inin “çok yüksek” yanıtını, %14,2'sinin “yüksek” yanıtını verdiği görülmektedir.

Tablo 16: Katılımcıların “Azerbaycan Asıllı Suç Örgütleri Daha Çok Hangi Ülkede Faaliyet Göstermektedirler?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	N	%
Rusya	49	70
Azerbaycan	7	10
Ukrayna	8	11,4
Türkiye	6	8,5
Toplam	70	100,0

Tablo 16'dan anlaşılaçağı üzere araştırma katılımcılarının “Azerbaycan asıllı suç örgütleri daha çok hangi ülkede faaliyet göstermektedirler?” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde %70'inin “Rusya” yanıtını, %10'unun “Azerbaycan” yanıtını, %11,4'ünün “Ukrayna” yanıtını, %8,5'inin “Türkiye” yanıtını verdiği görülmektedir.

Tablo 17: Katılımcıların “Uluslararası Faaliyetleri Olan Azerbaycan Asıllı Suç Örgütlerinden Kaç Ayrı Grup Bilmektesiniz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	N	%
Bir grup		
İki grup	59	84,2
Üç grup	6	8,5
Dört grup ve üzeri	5	7,1
Toplam	70	100,0

Tablo 17'den anlaşılaçağı üzere araştırma katılımcılarının “Uluslararası faaliyetleri olan Azerbaycan asıllı suç örgütlerinden kaç ayrı grup bilmektesiniz?” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde %84,2'sinin “iki grup”, %6'sının “üç grup”, %7,1'inin ise “dört grup ve üzeri” yanıtını verdiği görülmektedir.

Tablo 18: Katılımcıların “Haksız Bir Olay Yaşasanız Suç Örgütlerinden Yardım Almayı Düşünür Müsünüz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	N	%
Evet		
Hayır	70	100
Toplam	70	100,0

Tablo 18’den anlaşılabacağı üzere araştırma katılımcılarının “Haksız bir olay yaşasanız suç örgütlerinden yardım almayı düşünür müsünüz?” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde %100’ünün “hayır” yanıtını verdiği görülmektedir.

Tablo 19: Katılımcıların “Türkiye’de İşlenen Ali Gamidov, Rövşen Caniyev, Lotu Quli Cinayetleri Arasında Bağlantı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	N	%
Evet	70	100
Hayır		
Toplam	70	100,0

Tablo 19’dan anlaşılabacağı üzere araştırma katılımcılarının tamamının (%100) Türkiye’de işlenen Ali Gamidov, Rövşen Caniyev, Lotu Quli cinayetleri arasında bağlantı olduğunu düşünmektedir.

Tablo 20: Katılımcıların “Daha Önce Bir Suç Örgütü Liderine Hayranlık Beslediğiniz Ya Da Sempati Duyduğunuz Oldu Mu?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	N	%
Evet	11	15,7
Hayır	59	84,2
Toplam	70	100,0

Tablo 20’den anlaşılabacağı üzere araştırma katılımcılarının “Daha önce bir suç örgütü liderine hayranlık beslediğiniz ya da sempati duyduğunuz oldu mu?” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde %15,7’sinin “evet” yanıtını, %84,2’sinin “hayır” yanıtını verdiği görülmektedir.

Tablo 21: Bir Önceki Soruya “Evet” Cevabını Veren Katılımcıların Suç Örgütü Liderine Hayranlık Beslediği Dönemde Yaş Aralığına Göre Dağılımı

Gruplar	N	%
15-20	11	100
20-25		
25-40		
40 ve üzeri		
Toplam	11	100,0

Tablo 21’de görüldüğü üzere araştırma katılımcılarının tamamının (%100) suç örgütü liderine hayranlık beslediği dönemin 15-20 yaş aralığı olduğu görülmektedir.

Tablo 22: Katılımcıların “Sizce Türkiye’de İşlenen Ali Gamidov, Rövşen Caniyev, Lotu Quli Cinayetleri Etkin Şekilde Soruşturulup Maddi Gerçek Ortaya Çıkarıldı Mı?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	N	%
Evet	15	21,4
Hayır	55	78,5
Toplam	70	100,0

Tablo 22’den anlaşılacağı üzere araştırma katılımcılarının “Sizce Türkiye’de işlenen Ali Gamidov, Rövşen Caniyev, Lotu Quli cinayetleri etkin şekilde soruşturulup maddi gerçek ortaya çıkarıldı mı?” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde yarısından çoğunun yani %78,5’inin “hayır” yanıtını, %21,4’ünün ise “evet” yanıtını verdiği görülmektedir.

Tablo 23: Katılımcıların “Bahse Konu Cinayetlere Bağlı Yeni Cinayetlerin İşleneceğini Düşünüyor Musunuz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	N	%
Evet	63	90
Hayır	7	10
Toplam	70	100,0

Tablo 23’ten anlaşılacağı üzere araştırma katılımcılarının “Bahse konu cinayetlere bağlı yeni cinayetlerin işleneceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar

incelendiğinde büyük çoğunluğunun yani %90'ının "evet" yanıtını, %10'unun ise "hayır" yanıtını verdiği görülmektedir.

Tablo 24: Katılımcıların "Azerbaycan Asıllı Suç Örgütlerinin Türkiye'de Başka Suç Örgütleriyle İlişkili Olduğunu Düşünüyor Musunuz?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	N	%
Evet	50	71,4
Hayır	20	28,5
Toplam	70	100,0

Tablo 24'ten anlaşılabacağı üzere araştırma katılımcılarının "Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin Türkiye'de başka suç örgütleriyle ilişkili olduğunu düşünüyor musunuz?" sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde %71,4'ünün "evet" yanıtını, %28,5'inin "hayır" yanıtını verdiği görülmektedir.

Tablo 25: Katılımcıların Genç Kuşakların Suç Örgütlerine Yönelimini Engellemek İçin Resmi Makamların Çalışmalarını Yeterli Bulmalarına Göre Dağılımı

Gruplar	N	%
Yeterli buluyorum	25	35,7
Yeterli Bulmuyorum	45	64,2
Toplam	70	100,0

Tablo 25'ten anlaşılabacağı üzere araştırma katılımcılarının %35,7'inin genç kuşakların suç örgütlerine yönelimini engellemek için resmi makamların çalışmalarını yeterli bulduğunu, 64,2'sinin ise yeterli bulmadığını beyan ettiği görülmektedir.

3.2. ARAŞTIRMA EVRENİNDEKİ KATILIMCILARLA YAPILAN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMUNUN SONUÇLARI

3.2.1. Katılımcıların Genel Özellikleri

Yarı yapılandırılmış görüşme formunun uygulandığı Azerbaycan'da yaşamakta olan katılımcılara ait genel bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

- Katılımcıların tamamı suç örgütleri hakkında temel bilgilere sahiptir.
- Katılımcıların tamamı erkektir. 6'sı öğrenci, 4'ü ise serbest işlerde çalışmaktadır.
- Katılımcıların 6'sı Bakü'de 3'ü Sumgayıt'ta, 1'i de Guba şehrinde yaşamaktadır.

3.2.2. Katılımcıların Azerbaycan Asıllı Suç Örgütleri Hakkındaki Görüşleri

3.2.2.1. Katılımcıların Azerbaycan asıllı organize suç örgütleri (mafya, kanuni oğru, kriminal aftaritetler) hangi ülkelerde faaliyetlerini sıklaştırmaktadırlar? Neden bu ülkelerde yoğunlaşmaktadırlar? Sorusuna verdikleri yanıtlar

K(1); *Bildiğim kadarıyla “vor zakonlar” yani kanuni oğrular sadece Post Sovyet ülkelerinde faaliyetlerini sürdürmektedirler. Çıkan haberler hep bu yöndedir. Nedenini bilmiyorum.*

K(2); *Kendi gözlemime göre organize suç örgütleri çoğunlukla Eski SSCB ülkelerinde ve Türkiye'de görülmektedirler. Bunun özel bir sebebi olduğunu düşünmemekteyim. Çünkü zaten dünya Azerbaycanlılarının sıklıkla yaşadığı ülkeler bunlardır.*

K(7); *Rusya, Dağıstan, Azerbaycan ve genellikle Kafkasya ülkeler. Çünkü kanuni oğruluğun yaranma yeri Rusya hapishaneleridir.*

K(9); *Azerbaycan asıllı suç örgütleri faaliyetlerini genellikle Azerbaycan'ın etrafında bulunan Türkiye, Gürcistan, Rusya gibi ülkelerde yoğunlaşmaktadır.*

K(10); *Organize suç örgütleri Sovyetler sonrası eski Sovyet ülkelerinde ortaya çıkmıştır. Bu nedenle eski Sovyet ülkeleri olan Türkmenistan, Rusya, Ukrayna, Gürcistan ve Türkiye'de görülmektedirler.*

3.2.2.2. Katılımcıların organize suç örgütlerinin faaliyet kolları nelerdir? Sorusuna verdikleri yanıtlar

K(1); *Eski Sovyet ülkelerindeki suç örgütlerinin faaliyetleri çoğunlukla cinayet ve sui kast üzerinedir. Ancak örgüt üyelerinin zenginlik içinde yaşamaları onların bu iş dışında uyuşturucu ve kanunsuz silah ticaretini, ayrıca da otel, restoranlar, kazinolar gibi işletmelerinde sahipliğini yapmalarını göstermektedir.*

K(2); *Çoğunlukla alacak-verecek meselesi, uyuşturucu ve silah kaçaklığı ile meşgul olmaktadırlar.*

K(6); *Haraç almak, uyuşturucu satmak, kumar oynatmak.*

K(7); *Pazarlara gözetim, uyuşturucu kaçaklığı, silah tüccarlığı vs.*

K(8); *Organize suç örgütleri gazino ve otel işletmeleri, uyuşturucu ticareti ve çözüme varamayan alacak verecek olaylarında görülmektedirler.*

K(9); *Suç örgütleri birçok illegal işle uğraşmaktadırlar fakat başlıca amaçları adaletli güç dağılımı yapmak. Onların bir şarkısında “varlıdan oğurluyuruq, kasıba yolluyuruq” diye misralar geçiyor.*

K(10); *Faaliyet kolları; uyuşturucu ve alkol ticareti, kaçakçılık, cinayetler gibi illegal aktivitelerdir.*

3.2.2.3. Katılımcıların organize suç örgütlerinin ortaya çıkma sebepleri nelerdir? Sorusuna verdikleri yanıtlar

(K1); *Suç örgütlerinin hal hazırdaki varlığını tamamen tarihsel kökene bağlıyorum. Bizim halklar geçmişine çok bağlıdır ve hep geçmişte gördüklerini, duyduklarını, bildiklerini uygulamaktadırlar. Ortaya çıkma sebebi ise eski zamanlarda hukuk eksikliğine bağlıyorum. İnsanlar haklarını hukuk yolu ile alamadıklarında mecbur bu yola el atmaktalardı.*

(K2); *Başlıca sebep olarak tarihsel köken olduğunu söyleyebilirim.*

(K5); *Suç örgütlerinin hal hazırdaki varlığını tamamen tarihsel kökene bağlıyorum. Bizim halklar geçmişine çok bağlıdır ve hep geçmişte gördüklerini, duyduklarını, bildiklerini uygulamaktadırlar. Ortaya çıkma sebebi ise eski zamanlarda*

hukuk eksikliğine bağlıyorum. İnsanlar haklarını hukuk yolu ile alamadıklarında mecbur bu yola el atmaktadır.

(K7); Sovyetler zamanında Rusya hapishanelerinde kontrolü pekiştirmek için bu tür gruplaştırmalar yaratılmıştır fakat onları kontrol etmek imkânsız olduğundan kontrol elden çıkmıştır.

(K10); Hukuktaki boşluklardan dolayı eksik olan adaleti yeniden onarmak.

3.2.2.4. Katılımcıların organize suç örgütlerinin faaliyetlerini durdurmak için neler yapılmalıdır? Sorusuna verdikleri yanıtlar

(K1); Kesinlikle sık sık denetimler yapılmalı, bir şey aşkarlandığında ağır ceza verilmelidir ki bir daha kimse teşvik olunamasın, bu işi yapmayı düşünmesin. Ayrıca halkın devlete sonsuz güveni olmalıdır. Bunun için de yolsuzluğun ortadan kalkması ve halkın refahının artması gerekiyor.

(K2); Ülke ciddi ve etkili şekilde hukuksal düzenleme yaparsa organize suç örgütlerinin faaliyetlerinin büyük kısmını durdurmuş olup ilerde ortaya çıkacak olan özentileri de önlemiş olur.

(K3); Devlet bu işi ciddiye almalı, özel kuruluş ve tim yaratarak örgütlerin faaliyetlerini belirlemeli. Örgütlerin ortak mal-mülküne el konmalı, faaliyeti sürdürenler ciddi şekilde cezalandırılmalı ve bu cezalar sadece hapishanede yıllarca yatmakla sınırlandırılmamalı.

(K4); Etkili mücadele edilmeli. Kişilerin üzerinde iyi çalışmalar yapılmalı.

(K5); Belli kişilerin sıkı takip edilmesi ve örgütün çözülmesinin sağlanması gerekir. Ve yolsuzluğu bitirecek adımlar atılmalıdır.

(K6); Öncelikle insanların bu örgütlere sempatisini azaltmak gerekir. Yeni bireylerin katılımını engellemek gerekir.

(K7); *Yolsuzluk ortadan kaldırmalıdır, uyuşturucu tüccarlığı yok edilmeli ve gençler maariflendirilmeli.*

(K8); *Bu faaliyetleri yürütenleri ağır cezalandırmak gerekiyor. Mesela Gürcistan’da “vor zakonom” (yani kanuni oğruyum) diyenleri direkt hapse atıyorlar. Bunun gibi önlemler alınabilir.*

(K9); *Devlet tarafından çok sık bir şekilde denetleme yapılmalı, ceza verilmelidir.*

(K10); *Çocuk ve gençlerin özenmesini engellemek en başlıca yapılması gereken adımlardandır.*

3.2.2.5. Katılımcıların Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin kendi ülkelerinde halk nazarında meşruiyet algısı var mıdır? Varsa nedenleri neler olabilir? Sorusuna verdikleri yanıtlar

(K4); *Küçük bir kısmı üzerinde vardır. Bunlar daha çok adalet sistemini onların yerine getirdiğine inanmaktadırlar.*

(K6); *Vardır. Onlar ülkemizde mafya olarak adlandırılmazlar, geçmişten beri onlara “kanuni oğru” denir. Onlar halkın bir kısmında hayatı ceza evinde geçen, adaleti sağlamak için birtakım bedeller ödeyen ve güçsüz insanlara yardım eden kahraman kişiler olarak görülmektedirler.*

(K7); *Kesinlikle evet. Onlar kahraman gibi tanıtılıyor çünkü halk onların yaptıklarının sadece iyi yanlarını duyup bilmekte karanlık yanlarını bilmemektedir. Bu ülkelerde polis sevilmediğinden polisler karşı çıkan kanuni oğrulara saygı duyulmakta.*

(K8); *Bence olgun insanlar arasında meşruiyet algısı yok ama çocuk ve ergenler suç örgütü mensuplarının faaliyetleri hakkında az bilgi sahibi olduklarından onları güçlü karakter olarak görüyor ve maalesef özeniyorlar.*

(K9); *Halk nazarında eskiden çok legal sayılıyor ve seviliyorlardı. Fakat şimdi vorlara bir tek 18 yaş altı çocuklar özeniyor.*

3.2.3. Katılımcıların Azerbaycan Asıllı Suç Örgütlerinin Türkiye’deki Faaliyetleri ve İşlenen Cinayetler Hakkındaki Düşünceleri

3.2.3.1. Katılımcıların Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin son yıllarda Türkiye’de faaliyetlerini yoğunlaştırmalarını neye bağlarsınız? Sorusuna verdikleri yanıtlar

(K2); *Türkiye’de halk tarafından tanınmadıklarından ve Türkiye’nin çok nüfuslu ülke olduğundan örgüt üyelerinin saklanmaları ve faaliyetlerini gizli yürütmeleri kolaylaşıyor.*

(K4); *Orada daha rahat faaliyetlerde bulunabiliyorlardır. Çünkü birtakım bağlantılar geliştirmiş olabilirler.*

(K6); *Bildiğime gire birçok ülke ülkelerine girmelerini yasaklamıştır. Ancak Türkiye’de kurdukları bağlantılar sayesinde sahte kimliklerle orada yaşayabilmektedirler.*

(K7); *Türkiye ile marinaları üzerinden Avrupa ile illegal iş yapmaktadırlar.*

(K9); *Azerbaycan’da her 2 kişiden biri hayatında en az bir kez Türkiye’ye gelmiştir. Buna bir sebep olarak dilin, dinin, kültürün yakınlığını gösterebiliriz. Türkiye’nin Azerbaycan’a çok benzemesi ile vorların halk arasında tanınmamaları onların işine geliyor. Bu sebepten ötürü de vorlar faaliyetlerini Türkiye’de yürütmekte.*

3.2.3.2. Katılımcıların Azerbaycan asıllı suç örgütleri liderlerinin Türkiye’de serbest bir şekilde faaliyette bulunmalarını neye bağlıyorsunuz? Sorusuna verdikleri yanıtlar

(K2); *Bu durumu onların Türkiye’de kimse tarafından tanınmamalarına bağlamaktayım.*

(K4); *Devlet içinde birtakım ilişkiler geliştirmiş olabilirler.*

(K6); *Orada kurdukları bağlantılar.*

(K10); *Türkiye'nin nüfusu Azerbaycan'ın nüfusundan 10 kat daha fazladır, yüz ölçümü de bu şekilde. Hem tanınmamaları hem de ülkenin büyük ve kalabalık olması daha rahat hareket etme olanağını sağlıyor.*

3.2.4. Katılımcıların Türkiye’de İşlenen ve Birbiriyle Bağlantılı Olduğu Değerlendiren 3 Cinayet Olayı Hakkındaki Düşünceleri

3.2.4.1. Katılımcıların Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin Türkiye’de işledikleri cinayetlerin sebepleri neler olabilir? sorusuna verdikleri yanıtlar

(K1); *Cinayetlerin birbiri ile bağlantısı vardır. Azerbaycan’da yapılan bir cinayetin devamı ilgili kişilerin Türkiye’de saklanması nedeniyle oldu.*

(K2); *Suç örgütlerinin başçıları lüks yaşamayı severler. Türkiye’nin İstanbul, Antalya, İzmir gibi şehirleri de parası olan yabancılar için yaşanması arzulanan yerlerdir. Bu sebepten ötürü de Azerbaycanlılar da yaşamak için bu şehirleri tercih etmektedirler.*

(K4); *Sadece intikam.*

(K6); *Türkiye’de son yıllarda kaçak olarak yaşadıkları için onları öldürmek isteyen insanlar Türkiye’de araştırma yapmaktadırlar. Ve sizin de araştırdığınız gibi çok kritik iki cinayet Türkiye’de işlenmiştir.*

(K7); *Azerbaycan küçük ve çok sık yönetimli bir ülke olduğundan suç örgütleri Türkiye’de daha serbest faaliyet yürütebilmekteler.*

(K9); *Güç gösterimi, kan davası.*

(K10); *Türkiye’de güç gösterme, namını tanıtma çabası.*

3.2.4.2. Katılımcıların Ali Gamidov, Rövşen Caniyev, Lotu Quli Cinayetlerine İlişkin Düşünceleri

(K1); *Bu konuda çok bilgim yok, tek bildiğim odur ki cinayetler arasında bir bağlantı vardır. Birbirinin öcünü almaktadırlar.*

(K3); *Yapılan cinayetler başka cinayetlerin devamıdır, kan davası, örgütün boyun borcu gibi.*

(K4); *İlk ismi duymadım ama diğer iki ismi Azerbaycan'da diyebilirim ki 20 yaş üzeri neredeyse herkes tanır. Bunlar intikam için birbirlerini öldürmektedirler. Rövşen'in ağabeyi bildiğim kadarıyla bizim ülkemizde yargılanıyor.*

(K6); *Son iki kişinin birbiri ile düşman olduklarını biliyorum, ilk ismi duymadım.*

(K7); *R. Lenkaranskinin Avrupa'da gücü vardı. Bu insanlar bazı arazilerde nezareti paylaşıyorlardı.*

(K9); *Bu cinayetler eskilerden gelen rekabet, anlaşmazlık ve çekemezliğe dayanmaktadır.*

4. TARTIŞMA

Dönmezer (1996: 217), ulusal ya da uluslararası düzeyde organizasyon oluşturarak yasalara aykırı şekilde, haksız çıkar veya yüksek kazanç sağlamak amacıyla ekonomik veya idari yapıyı doğrudan doğruya veya dolaylı kontrol eden, böyle bir yapının varlığını ortaya çıkarmak için uzun süreli hassas çalışmaların yapılması gereken suçlar olarak ifade etmektedir.

Bu bölümde Türkiye’de son yıllarda Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin faaliyetlerinin artıp artmadığı, Türkiye’de birbiriyle bağlantılı olduğu değerlendirilen 3 cinayet olayının gerçekten bağlantılı olup olmadığı ve Azerbaycan halkı nazarında suç örgütlerinin meşruiyet algı düzeyini değerlendirme amacıyla yapılan nitel çalışmada araştırma karşılaştırılmıştır.

Suç, biçimsel açıdan hukuk düzeni tarafından ceza veya güvenlik önlemi yaptırımına bağlanmış kanuni tip olarak tanımlanabilir (İÇEL, 2016:213). Temel olarak hukuka aykırı ve kusurlu bir eylemle gerçekleşen bir olgudan bahsedilmektedir. 14

Hukuka aykırı bir eylemin kusurlu bir davranış sonucu icra edilmemesi de suçu meydana getirmemektedir. Çünkü suçun maddi görünümünün yanı sıra manevi ya da psikolojik bir boyutu da vardır. Misalen kendisine yönelen darp eylemini orantılı olarak meşru müdafaa sınırları içerisinde savuşturucu eylemler yapan kişi suç işlememektedir. Ya da ıssız bir arazide kaybolan adam, açlıktan ölmek üzere iken kimsesiz bir eve girip yiyecekleri yediği takdirde suç işlememiş olacaktır.

Dönmezer (1996: 217), ulusal ya da uluslararası düzeyde organizasyon oluşturarak yasalara aykırı şekilde, haksız çıkar veya yüksek kazanç sağlamak amacıyla ekonomik veya idari yapıyı doğrudan doğruya veya dolaylı kontrol eden, böyle bir yapının varlığını ortaya çıkarmak için uzun süreli hassas çalışmaların yapılması gereken suçlar olarak ifade etmektedir. ¹⁵

¹⁴ İÇEL, Ceza Hukuku, 213

¹⁵ DÖNMEZER, Kriminoloji, 217-218

Farklı görüşlerin ileri sürüldüğü, ihtilaflı bir alan olan organize suç “içimizdeki düşman suç konfederasyonu” ve “güçlerin suçu” olarak karakterize edilir. Profesyonel suç, örgütlü suç, illegal girişim, yeraltı dünyası imparatorluğu, gizli topluluk, çete, şebeke, teşekkül, örgüt ya da basitçe ve çok yaygın bir şekilde mafya gibi terimler, farklı zaman ve zeminlerde organize suç ve suçluluk kavramının yerine kullanılmaktadır. Günümüzde mafya teriminin tüm dünyada organize suç ve suçluluk kavramları ile özdeşleştiği görülmektedir (Parlak ve Argun, 2010;40).

Organize suçu Köroğlu (2001: 17), birden fazla kişinin bir düzen içerisinde ve hiyerarşik yapıda sürekli olarak, kamu düzenini bozucu nitelikte suçları işlemek amacıyla örgütlenmesi olarak tanımlamıştır. Organize suç yasadışı yollardan mal ve hizmet elde edebilmek için sürekli olarak yapılmak suretiyle oluşturulan ekonomik bir faaliyettir (Finckenauer, 2007: 14).

Ceza kanunlarında düzenlenen suç tipleriyle, kişilerin hukuk düzeni tarafından korunan menfaatlerinin, belirli tip fiillerle ihlal edilmesinin önlenmesi hedeflenir (Sözür, 1994, s:143).

Dar anlamda bir örgütten bahsedebilmek için öncelikle iki veya daha fazla kişinin aynı amaç etrafında bir araya gelmesi gerekmektedir. Bir başka deyişle kişileri bir araya getiren ortak bir amacı meydana getirme gayesidir. Amacın ise büyük-küçük, zor-kolay olmasının bir önemi yoktur. Amaç, örgütü oluşturan kişilerin gerçekleştirmek istedikleri her türlü faaliyet olabilir. Önemle belirtmek gerekir ki bu birlikteliğin örgüt vasfını kazanabilmesi için örgüte dahil olmayan kişilerden ayrılan bir yapısının olması zorunludur.

Ast-üst ilişkisi, bir hiyerarşi ifade etmektedir. Buna göre üyeler, iş bölümü ve talimatlar doğrultusunda belirli faaliyetleri gerçekleştirirler. Böylece koordine olarak değişen durumlara göre pozisyon alabilirler.¹⁶

Örgüt kavramını rastgele birleşmelerden ayıran unsur bu birleşmenin geçici değil sürekliliğinin bulunmasıdır. Bu bir araya gelişin önceden sınırlandırılmamış ve birden

¹⁶ SARITAŞ, Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları, 31-35

fazla olayın meydana getirilmesi adına gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca birlikteliğin örgütsel yapının oluşmasında maddi vasıtalarla belirlenmesi gerekmektedir.

Literatür tarandığında dar anlamda organize suç örgütü unsurlarının Azerbaycan asıllı suç örgütlerinde mevcut olduğu görülmektedir. Aynı amaç etrafında bir araya gelme, hiyerarşi, süreklilik unsurları incelediğimiz suç örgütlerinde var olan unsurlardır.

Bizim çalışmamızı önemli kılan bir durum da ilk defa Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin faaliyetlerinin bilimsel bir araştırma konusu yapılmasıdır. Ayrıca ülkemizde görülmekte olan dava dosyasının tamamı okunarak önemli kısımlar isim ve soy isimler belirtilmeden araştırmaya yazılmıştır. Bu dava dosyasında suç örgütlerinin yapılanmaları ve faaliyetleri hakkında önemli bilgiler de edinilmiştir. Azerbaycan uyruklu suç örgütü yöneticilerinin haklarında uluslararası anlamda en üst düzey arama kararını ifade eden Kırmızı Bülten kararı olmasına rağmen senelerce yaşayabilmeleri öncelikle Türkiye’de kendilerini güvende gördüklerine işaret etmektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre de suç örgütlerinin ortaya çıkış nedeni %84,2 oranda ‘zayıf hukuk sistemi’ olarak görülmektedir. Açık kaynak taramaları neticesinde SSCB dönemine kadar geçmişleri olan araştırma konusu edilen suç örgüt yapılanmalarının ilk defa cezaevlerinde ortaya çıktıkları bilgisine ulaşılmıştır. Bahse konu dönemde hukuk düzeninin tam anlamıyla ikame edilememesi de bu bilgiyle örtüşmektedir:

(K7); Sovyetler zamanında Rusya hapisanelerinde kontrolü pekiştirmek için bu tür gruplaştırmalar yaratılmıştır fakat onları kontrol etmek imkansız olduğundan kontrol elden çıkmıştır.

Özellikle sosyal-adaletin sağlanmaması durumunda suç örgütleri kendilerine kahraman rolü biçerek birtakım suni haklı gerekçeler yaratma eğiliminde olabilmektedirler. Böylece toplum karşısında meşruiyet algısı oluşturmak isteyebilmektedirler:

(K6); Vardır. Onlar ülkemizde mafya olarak adlandırılmazlar, geçmişten beri onlara “kanuni oğru” denir. Onlar halkın bir kısmında hayatı ceza evinde geçen,

adaleti sağlamak için birtakım bedeller ödeyen ve güçsüz insanlara yardım eden kahraman kişiler olarak görülmektedirler.

Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin son yıllarda Türkiye’de faaliyetlerinin artıp artmadığı hususu ise incelenen dava dosyasında elde edilen detay bir bilgi ışığında esasen açığa kavuşmaktadır. Şöyle ki; istihbarat raporlarında bu suç örgütlerinin Antalya’da yapılanma faaliyetlerine giriştikleri tespiti yer almıştır. Böylece ülkemiz hesaplaşma içerisinde bulunan iki suç örgütünün yalnızca buluşma noktası değil aynı zamanda kalıcı olarak yapılanmaya çalıştıkları bir yer haline gelmiştir.

Diğer yandan incelenen 3 cinayet olayı (2013, 2016 ve 2020 yıllarında) arasındaki bağlantı pek çok şekilde teyit edilmiştir. Uzun süreli takip ve çalışma gerektiren bu öldürme eylemleri dahi suç örgütlerinin ülkemizde faaliyetlerini artırdığı hipotezini desteklemiştir:

(K4); İlk ismi duymadım ama diğer iki ismi Azerbaycan’da diyebilirim ki 20 yaş üzeri neredeyse herkes tanır. Bunlar intikam için birbirlerini öldürmektedirler. Rövsen’in ağabeyi bildiğim kadarıyla bizim ülkemizde yargılanıyor.

Mülakat çalışmasında araştırma evrenindeki katılımcıların tamamı özellikle Rövsen ALİYEV-Nadir SALİFOV cinayetlerinin intikam maksadıyla işlendiğini belirtmişlerdir. Ayrıca haber metinlerinde geçen cinayetlerin intikam duygusuyla yapıldığı ve Ağustos ayının aynı gününün seçilmesinin de tesadüf olmadığı varsayımı doğru kabul edilebilir.

Suç örgütü yöneticilerinin Azerbaycan toplumu nazarında meşruiyet algısı ise anket çalışmasında %77.1 oranda çok yüksek çıkmıştır:

Tablo 15: Katılımcıların “Azerbaycan Asıllı Suç Örgütlerinin Halk Nazarında Meşruluk Algısı Ülkelerinde Ne Düzeydedir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	N	%
Çok yüksektir	54	77,1
Yüksektir	10	14,2
Azdır	2	2,8
Çok azdır. Küçük bir kesim meşru görmektedir.	4	5,7
Toplam	70	100,0

Anket sonucu elde edilen bulgu toplum nazarında meşruiyet algı düzeyinin çok yüksek olduğudur. Ancak mülakat çalışmasında bu kadar yüksek bir meşruiyet düzeyi saptanmamıştır. Açık kaynaklardan yapılan araştırmalarda da özellikle Rövsen ALİYEV için yapılan şarkının milyonlarca kez dinlenmesi, ülkesindeki kabrine heykelinin yaptırılması, cenazesini çok büyük bir kalabalığın havaalanında karşılaması dikkate alındığında toplum için meşruiyet algı düzeyinin yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Toplumun bir kısmı ‘vor zakon’ olmayı bir hayat tarzı olarak görmekle beraber bu kişileri suçlu profili olarak kabul etmemektedir.

Bu bulgular ışığında araştırmanın hipotezi konusunda literatürle tutarlı bilgiler ortaya koyduğu görülmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Ceza hukuku mevzuatımızda tehlike suçu olarak kabul edilen ve hazırlık hareketlerinin cezalandırılması istinasını doğuran suç örgütü kavramına özellikle suç ve ceza politikasında özel olarak yaklaşıldığını göstermektedir. Ancak kanunlardaki birtakım önemli yaptırımlara karşın bu suçun işlenmeye devam edilmesi ve hatta kimi suç örgütü yöneticilerinin fenomen haline gelmesi konunun salt hukuki yaptırımlarla çözülemeyeceğini göstermektedir. Açıklanan nedenle bu çalışmada karma bir bilimsel çalışma yaparak bu suç tipinin ortaya çıkışındaki nedenleri de tespit etmeye çalışılmıştır.

Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin son yıllarda ülkemizde işledikleri cinayetlerin birbiriyle bağlantılı olduğu hipotezinin doğruluğu saptanmıştır. Ülkemizde organize bir şekilde öldürme eylemlerine karışmaları bir yana Antalya’da yapılanma çalışmaları güvenlik güçlerinin araştırmalarında tespit edilmiştir. Bunun yanında ülkemizdeki başka suç örgütleriyle iş birliği yapma teşebbüsünde bulundukları da bir gerçektir. Böylece suç dünyasında bir piyasa oluşturulduğu ve bunu yurt dışı menşeli örgütlerin tetiklediği de görülmektedir. Sahte pasaport ve kimlikle ülkemize girişlerinde dahi kamu güvenliği açısından bir tehdit oluşturdukları kuşkusuz bir gerçektir. Nadir SALİFOV’un örgütünde yer alan kişiler Edirne’de bir polis memurunu şehit etmişlerdir. Nadir SALİFOV’un bu olay üzerine 2018 yılında ülkemizden deport edilmesi ve ülkemize giriş yasağı olmasına karşın sahte kimlikle geri gelmesi bir güvenlik sorunu olduğu gerçeğini göstermektedir.

Araştırma konumuz olan suç örgütlerinin ülkemizde faaliyetlerinin önlenmesi için diğer ülke güvenlik kurumlarıyla ortak çalışılması gerekmektedir. Zira bu ülkeler kimlerin bu suç örgütlerinde yer aldığı hakkında kuşkusuz derin bir çalışma yapmışlardır. Belirli kişilerin daha özel bir takip ile ülkemize girişlerinde daha sıkı bir kontrolden geçirilmeleri gerekmektedir.

2013 yılında Ali Bala Gamidov’un, 2016 yılında Rövşen Aliyev’in ve 2020 yılında Nadir Salifov’un öldürülme olayları arasında ise bağlantı olduğu hipotezi araştırma sonucu elde edilen bulgularla da desteklenmiştir. Gerek mahkeme dosyasındaki anlatımlar gerek ise anket ve mülakat çalışmasındaki veriler ortaya koymuştur ki bu cinayetler suç örgütlerinin intikam amacıyla icra ettikleri eylemlerdir. Yazılı ve görsel basında çıkan haberlerin bir kısmında bu detaya dikkat çekilmiştir.

Suç örgütlerinin Azerbaycan toplumu nazarında meşruiyet algı düzeyi ise çok yüksek çıkmıştır. ‘Vor zakon’ların adeta bir fenomen haline gelmeleri ise bir problem olarak durmaktadır. İnsanların suç örgütleri ya da yöneticilerine neden hayranlık besledikleri sorusu ise başka bir araştırmaya konu edilmelidir.

Ülkemiz kamu güvenliği ve barışını tehdit eden suç örgütlerinin faaliyetlerinin engellenmesi kuşkusuz güvenlik ve istihbarat kurumlarının görevidir. İncelenen dava dosyası ve diğer bulgular dikkate alındığında bu konuda güvenlik riskinin hala devam ettiği görülmektedir. Zira bilimsel araştırmanın sona erme aşamasında, yani 28.10.2022 tarihinde, İstanbul’da incelediğimiz konuyla bağlantılı yeni bir cinayet haberi ulusal basın kuruluşlarınca servis edilmiştir. Ayrıca 09.09.2022 tarihinde İstanbul’un Şişli ilçesinde Sırp suç örgütü lideri Jovan VUKOTIĆ silahlı saldırı ile öldürülmüştür. Bu gibi hadiseler Kafkasya’da ve Balkanlar’da etkin suç örgütlerinin ülkemize sıklıkla giriş çıkış yaptıklarını göstermektedir.

Çalışmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda su önerilerde bulunulabilir;

- Türk Devletleri arasında uluslararası organize suçla mücadelede Europol benzeri bir teşkilatın kurulması,
- Aranmakta olan yabancı uyruklu şahısların ülkemizde sahte kimlikle kaçak vaziyette uzun süre yaşayamaması için caydırıcı önlemlerin alınması,
- Uluslararası düzeyde suç örgütü yöneticisi olarak tanınan kişilerin ülkemize yönelik faaliyetlerinin özel olarak takip edilmesi,
- Kamu kurumlarında yurt dışı kaynaklı suç örgütleriyle mücadelede uzman personellerden oluşan özel birimlerin kurulması,
- Suç örgütleriyle ilgili doğru ve hızlı bilgi akışı için diğer devlet kamu kurumu ve istihbarat kuruluşuyla istihbarat paylaşımı,
- Suç örgütlerinin faaliyetlerini önlemek adına ceza mevzuatında değişikliklerin yapılmasının tartışılması önerilmektedir.

6. KAYNAKLAR

- Adem Sözüer, Suça Teşebbüs, İstanbul, Kazancı, 1994, S.143
- Agayev, M. (2004). Rusya Federasyonu'nda Etnik Kökenli Suç Örgütleri ve Organize Suçlar. *Der.) Erhan Büyükkakıncı, Değişen Dünyada Rusya ve Ukrayna, Ankara: Phoenix Yayınevi.*
- Akgün, İlker, “Uluslararası Suçlar ve Suç Örgütlerinin Küresel ve Bölgesel Etkileri: Uluslararası Bir Aktör Olarak Suç Örgütleri” Yüksek Lisans Tezi, Bolu 2009
- Argün, U. (2013). *Küreselleşme Süreci Bağlamında Organize Suç Örgütlerindeki Değişimin Karşılaştırmalı Analizi* (Doktora Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi).
- Arıcan, R., & Bakkal, U. Türkiye’de Başlıca Karapara Aklama Yöntem ve Alanları.
- Atasoy, S. (2020) Suç Önleme Dersi, Yayımlanmamış Ders Notu, Ceza Adaleti Bölümü, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Aydin, S. (2009). KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE TÜRKİYE’NİN EKONOMİK GÜVENLİĞİ. *Journal Of Academic Studies*, 11(42).
- Aykın, H. (2007). Dünyanın En Büyük Endüstrisi Organize Suç Örgütleri ve Kara Para Aklama-II. *Ankara, Yaklaşım*, (177), 41-45.
- Bal, İ. (2006). İstihbaratın Değişen Seyri: Ulusal Güvenlik İstihbaratı ve Kriminalistihbarat. *Uluslararası Hukuk ve Politika*, (06), 111-114.
- Baltacı, O. Y. (2004). *Küreselleşme ve Örgütlü Suçlar* (Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi).
- Beşer, M. (2014). Organize Suç ve Terör Örgütleri ile Mücadelede Önleyici İstihbarat Hizmeti İçin Matematiksel Yaklaşım. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2014(3), 206-211.
- Canşen, E. (2011). Sovyetler Birliği’nden Rusya Federasyonu’na Doğru Değişimin Yan Etkileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2011(24), 79-111.
- Cengiz, M. (2013). Mafyadan Derin Devlet ve Casusluk İlişkilerine Organize Suçlarda Yeni Trendler. *Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Dergisi*, 4(1), 63-79.
- Cherkasova, Y. Y. Hapishane Toplumu: Ana Özellikler / Y. Y. Çerkasova // XXI.Yüzyılda Felsefe: Uluslararası Bilimsel Makale Koleksiyonu. - Sayı 12.- Voronezh, 2007. - S. 267- 271.

Coşkun, B. (2017). Türk Kamu Yönetimi Perspektifinde Soğuk Savaş Sonrası Oluşan Yeni Tehditler. *Alternatif Politika*, 9(1), 109-130.

Hafizoğulları, Z., & Kurşun, G. (2007). Türk Ceza Hukukunda Örgütlü Suçluluk. *Tbbd Yıl*, 20.

Demirci, E. (2019). *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu (Tck M. 220)*, Yüksek Lisans Tezi.

Dolgova A.I., Evlanova O.A. Organize Suçun Analizi İçin Metodoloji. - M.: Rus Kriminoloji Derneği. 2005.-S. 128.

Dönmez, M. Kırgızistan'daki Organize Suç Örgütleri: Devletin ve Güvenlik Güçlerinin Zafiyeti ve Çözüm Önerileri.

Dönmezer, S. (1981). Kriminoloji, İstanbul Üniversitesi Yayınları.

Dursun, H. (2015). Organize (Örgütlü) Suçlulukla Mücadelede İtalya. *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, (5), 327-389.

Erdem, M., & Özocak, G. (2017). Sınıraşan Bir Suç Olarak Siber Suçlarla Mücadelede Uluslararası İş birliği.1-7.

Erdoğan, İ. (2013). Küreselleşme Olgusu Bağlamında Yeni Güvenlik Algısı. *Gazi Akademik Bakış*, (12), 265-292.

Erem, F. (1977). Adalet Psikolojisi. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.

Ergül, E. (2005). *Kara Ekonomi ve Aklama Suçu: Uluslararası Hukuk, Önleme, Cezalandırma ve Müsadere Boyutları, Sınıraşan Suçlar, Yolsuzluk ve Terörün Finansmanı Bağlantıları ile Yargıtay İçtihatları Işığında Suç Gelirlerini Aklamanın Anatomisi* (Vol. 2). Ergin Ergül.

Evik, V. S. (2013). Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçu. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 19(2), 667-697.

Finckenauer, J. (2007). Russian Organized Crime In The United States. Vladivostok Devlet Üniversitesi, Organize Suçlarla ve Yolsuzlukla Mücadele Sorunlarını Araştırma Merkezi.

Güneş, E. (2013). Tehdit Algılamaları Ekseninde Rusya'nın Yakın Dönem Kafkasya ve Orta Asya Politikası. *Akdeniz İibf Dergisi*, 13(27), 176-203.

İçel, K. (2016) Ceza Hukuku Genel Hükümler, Besta Basım Yayım

İçli, T. G. (2013). *Kriminoloji*. Seçkin.

Kaçar, H. (1999). Organize Suç Örgütleri Nedir? *Çıkar Amaçlı Örgütlü Suçlarla Mücadele Kanunu Tasarısı " Nda " Neler Öngörülmektedir*, 95-102.

Kâhya, Y., & Irmak, F. (2014). Kayıtdışı Ekonomi ve Suç Örgütlenmeleri İlişkisinin Sosyolojik Açıdan Değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(1), 349-362.

Karakaya, M. (2015). Erzurum İli Mafya Tipi Suç Örgütlerinin Yapısı ve Yasadışı Faaliyetleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(1), 215-230.

Kayıhan, İ., Sözüer, A., Mahmutoğlu, F. S., Sokullu, F., Özgenç, İ., & Ünver, Y. (2004). Suç Teorisi. *Baskı. İstanbul: Beta Yayınları*.

Kuloğlu, G. (2012). Organize Suç İstihbaratı Operasyon Yönetimi ve Bir Model Önerisi. *Polis Bilimleri Dergisi*, 14(4).

Osmanoğlu, A. G. M. K. (2012). Ceza Adalet Sisteminde Yapılan Değişiklikler ve Türk Adalet Sistemindeki Yansımaları. *Ankara Barosu Dergisi*, (2), 429-444.

Ömür, T. (1997). Organize Olmuş Suç Örgütleri ile Yapılabilecek Hukuksal Mücadele Yöntemleri. *Ankara Barosu Dergisi*, 2, 70.

Öz Yıldız, S. (2017). Makarenko'nun "Kara Delik Sendromu" Teorisi ve Terörizmin Finansmanında Sınırşan Organize Suçlar. *Security Strategies Journal*, 13(25).

Özbek, V. (2014). Türk Hukuku'nda Gizli Soruşturmacının Ceza Sorumluluğu. *Journal Of Penal Law And Criminology*, 2(1-2), 135-155.

Özcan, B. (2006). Organize Suç Örgütlerinin (Mafya) Kamu Yönetiminde Ortaya Çıkan Yolsuzluklardaki Rolü. *Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara*.

Özcan, M. (2005). Avrupa Birliği Adli İş Birliği Birimi (Eurojust): Gelişim ve Perspektifler. *Marmara Üniversitesi Avrupa Topluluğu Enstitüsü Avrupa Araştırmaları Dergisi*, 13(1&2), 241-273.

Özdemir, E. (2006). Sınırşan Örgütlü Suç Gruplarının Uluslararası Güvenliğe Etkilerinin Kolombiya ve İtalya Örnekleri Üzerinden Değerlendirilmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü*, 97.

Özdemir, E. (2006). Sınırşan Örgütlü Suç Gruplarının Uluslararası Güvenliğe Etkilerinin Kolombiya ve İtalya Örnekleri Üzerinden Değerlendirilmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü*, 97.

Özerkmen, N., & Kâhya, Y. (2008). Organize Suç Örgütlerinin Oluşumunda Hemşehrilik İlişkilerinin Rolü. *Polis Bilimleri Dergisi*, 4(10), 15-42.

Özgenç, İ. (2017). Suç Örgütleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Parlak, B., & Argun, U. (2010). Küreselleşme Sürecinde Bağlamında Organize Suç Örgütlerinin Karşılaştırmalı Analizi. *Yerelden Küresele Sınıraşan Suçlar, Polis Akademisi Yayınları, Ankara.*

Sarıtaş, E. (2018) Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları, On İki Levha Yayıncılık.

Sazak, S. (2019). ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE KAPSAMINDA ORGANİZE SUÇ ÖRGÜTLERİ.

Seçer, V. (2012). 5237 Sayılı TCK. Nun 220. Maddesi Gereğince Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu (Doktora Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü/Hukuk Anabilim Dalı/Kamu Hukuku Bilim Dalı).

Sözüer, A. (2002). Çıkar Amaçlı Suç Örgütü Kavramı ve Özel Yargılama Önlemlerinin Türkiye'deki Boyutları. *Avrupa Birliği'' Ne Uyum Süreci Bağlamında Organize Suçlulukla Mücadele*, 25-69.

Ünlü, Ö. (2013). *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu: TCK M. 220* (Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Ünver, M. N. (2002). Çıkar Amaçlı Suç Örgütleri ve Cürüm İşlemek İçin Teşekkül Oluşturmak.

Von Lampe, K. (2014). Transnational Organized Crime In Europe. (Edited By J. Albanese Ve Philip Reichel). Transnational Organized Crime An Overview From Six Continents. Londra: Sage Publication, 75-92.

Walters, G. D. The Criminal Lifestyle Patterns Of Serious Criminal Conduct / G. D. Walters. - Thousand Oaks, California, USA: Sage Publications, Inc, 1990.-224 P.

Yenisey, F. (2000). Çıkar Amaçlı Suç Örgütleri ile Mücadele Yöntemleri. *Hukuk Kurultayı*, 2.

Yılmaz, H. M. (2016). *Organize Suç ve Rus Mafyası* (Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi).

Yildiz, F. (2020). Sınıraşan/Organize Suçlar Bağlamında Avrupa Birliği. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 27(2), 275-289.

Zengin, M. (2021) Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarının Normatif ve Olgusal Temelleri. Seçkin Yayınları.

Çalışkan, S. (2020) Tüm Yönleri ile Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçları, Platon Hukuk Yayınevi.

İnternet Kaynakları

Web 1- <https://yenicag.az/rovsen-lenkeranskinin-qardasini-kimler-vurur/>

Web 2- <https://www.youtube.com/watch?v=OSp06b3mvPk>

Web 3- <https://sozluk.gov.tr/>

Web 4- <https://www.cnnturk.com/turkiye/mafya-hesaplasmasinda-son-halka-hayaletin-ocu>

Web 5- <https://fakty.ua/ru/284091-otkuda-vzyalis-vory-v-zakone-i-chem-oni-zanimayutsya>

Web 6- <https://dzen.ru/media/ethniks/top6-samyh-opasnyh-azerbaidjanskih-vorov-v-zakone-6035f9cba332dd7373d765fe>

Web 7- <https://www.turan.az/ext/news/2020/8/free/Worldwide/ru/126847.htm>

Web 8- <https://lenta.ru/tags/story/vory/>

Web 9- <https://www.kommersant.ru/doc/5536706>

Web 10- <https://oxu.az/criminal/6358>

Web 11- <https://modern.az/az/news/109613/sag-qalan-azerbaycanli-ldquoqanuni-ogrurdquolar-kimlerdir-adlar-fotolar>

Web 12- <https://news24.az/47368-gelin-ogru-olmayaq-qanuni-olaq-gencler-niye-ogru-alemine-maraq-salir-.html>

Web 13- <https://qafqazinfo.az/news/detail/sui-qesdle-oldurulen-azerbaycanli-qanuni-ogrular-fotolar-296102>

Web 14- https://www.hukukihaber.net/suc-orgutunun-unsurlari#_edn16

EKLER

EK 1. ANKET FORMU

Değerli katılımcı,

Ben, Üsküdar Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü Ceza Adaleti yüksek lisans programında Dr. Öğr. Üyesi Zülfikar ÖZKAN'ın danışmanlığında tez öğrencisiyim.

Sizi, Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin Türkiye’de son yıllarda yoğunlaşan faaliyetleri ve netice olarak birbiriyle bağlantılı olduğunu değerlendirdiğimiz üç cinayet olayını değerlendirme amacıyla anketi yanıtlamaya davet etmekteyiz.

Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin Türkiye’de işlemiş oldukları cinayetler arasındaki bağlantının varlığının araştırılması için hazırlanan bu anket, bir yüksek lisans tezi çalışmasına veri sağlamak üzere hazırlanmış olup tamamen akademik bir amaca yöneliktir. Çalışmamızın güvenilirliği sizin doğru ve samimi olarak vereceğiniz yanıtlara bağlıdır. Elde edilen veriler sadece bu çalışma ve bilimsel amaçla kullanılacaktır. Sonuçlar, istatistiksel kurallara uygun olarak güncelleneceğinden anket formunda kimlik bilgileriniz ile ilgili herhangi bir soru bulunmamaktadır. Vermiş olduğunuz cevaplar gizli tutulacak ve sizlere hiçbir yükümlülük getirmeyecektir.

İlginiz, katılımınız ve yardımınız için teşekkür ederiz.

İbrahim GÖGSU
Üsküdar Üniversitesi

Anket 25 sorudan oluşmaktadır. Testte en uygun olduğunu düşündüğünüz bir cevap seçin.

Anket soruları:

- 1) Nerede yaşıyorsunuz? _____
- 2) Cinsiyetiniz nedir?
 - a) Kadın
 - b) Erkek
- 3) Eğitim durumunuz:
 - a) Orta okul mezunu
 - b) Lise mezunu
 - c) Lisans mezunu
 - d) Yüksek Lisans
 - e) Doktora
 - f) Doktora Sonrası
- 4) Yaş aralığınız:
 - a) 0-17
 - b) 18-34
 - c) 35-45
 - d) 46 ve üzeri
- 5) Organize suçlar hakkında genel olarak bilgi sahibi misiniz?
 - a) Evet
 - b) Hayır
- 6) Sizce yaşadığınız bölgede/şehirde organize suç örgütleri var mıdır?
 - a) Evet
 - b) Hayır
 - c) Bilmiyorum

- 7) Kendinizi organize suç örgütlerine karşı güvende hissediyor musunuz?
- a) Evet, kesinlikle
 - b) Evet, az-çok
 - c) Hayır
 - d) Kararsızım
- 8) Sizce organize suç örgütlerinin ortaya çıkma sebebi nedir?
- a) Tarihsel köken
 - b) İhtiyaç
 - c) Alkol ve uyuşturucu bağımlılığı
 - d) Kültürel bağlılık
 - e) Kendini farklı şekilde ifade etme
 - f) Fakirlik, paraya ihtiyaç
 - g) Zayıf hukuk sistemi
 - h) Sosyal sorunlar
 - i) Aileden gelen terbiye sorunu
 - j) Eğitim sistemindeki boşluklar (eğitimsizlik)
- 9) Duyduğunuza/bildiğinize göre Azerbaycan asıllı organize suç örgütleri aşağıdaki hangi alanlarda faaliyet göstermektedirler?
- 1. Otel işletmeleri
 - 2. Akaryakıt ve enerji sektörü ile alkol, alkollü içki ve alkolsüz içecek üretimi yapan işletmeler
 - 3. Bankalar ve finansal yapılar
 - 4. Meyve-sebze halleri
 - 5. Uluslar arası taşımacılık
- a)1,2 b)1,2,3 c)3,5 d)4,5 e)Hepsi

- 10) Sizce aşağıdakilerden hangisi Azerbaycan asıllı organize suç örgütlerine en fazla gelir sağlamaktadır?
- a) Kumar işinin kontrolü (kumarhaneler, bilardo salonları, oyun makineleri vb.)
 - b) Uyuşturucu ticaretinin kontrolü
 - c) Cinayetler/suikastlar
 - d) Meyve-sebze pazarının kontrolü
 - e) Akaryakıt ve madeni yağ pazarının kontrolü (benzin istasyonları, petrol depoları)
 - f) Eğlence sektörünün kontrolü (diskolar, barlar vs.)
 - g) Alacak-verecek tahsilatı
 - h) Silah kaçakçılığı
- 11) Azerbaycan asıllı organize suç örgütleri tarafından işlenen suçların etkili bir şekilde araştırılmasının önündeki engeller nelerdir?
- A) Nitelikli uzman eksikliği ile sonucu kolluk kuvvetlerinin çalışmalarında eksiklikler
 - B) Tanıkların ve mağdurların organize suçluların intikamından çekinmeleri
 - C) Örgütlü suçları tespit etmek ve çözmek için görevlilerin, müfettişlerin ve savcılarının eylemlerinde tutarsızlık
 - D) Yolsuzluk
 - E) Halkın organize suç sorununa karşı kayıtsız tutumu
- 12) Sizce organize suç örgütlerinin faaliyetlerini durdurmak mümkün müdür?
- a) Evet
 - b) Hayır
- 13) Kişisel ve mülkiyet haklarınızın korunması konusunda devlet organlarına tam manasıyla güveniyor musunuz?
- A) Evet
 - B) Hayır
- 14) Son yıllarda Türkiye’de Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin işledikleri cinayetlerden haberdar mısınız?

- A) Evet
- B) Hayır

15) Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin halk nazarında meşruluk algısı ülkelerinde ne düzeydedir?

- a) Çok yüksektir
- b) Yüksektir
- c) Azdır
- d) Çok azdır. Küçük bir kesim meşru görmektedir.

16) Azerbaycan asıllı suç örgütleri daha çok hangi ülkede faaliyet göstermektedirler?

- a) Rusya
- b) Azerbaycan
- c) Ukrayna
- d) Türkiye

17) Uluslararası faaliyetleri olan Azerbaycan asıllı suç örgütlerinden kaç ayrı grup bilmektesiniz?

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4 ve üzeri

18) Haksız bir olay yaşasanız suç örgütlerinden yardım almayı düşünür müsünüz?

- a) Evet
- b) Hayır

19) Türkiye’de işlenen Ali Gamidov, Rövşen Caniyev, Lotu Quli cinayetleri arasında bağlantı olduğunu düşünüyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır

- 20) Daha önce bir suç örgütü liderine hayranlık beslediğiniz ya da sempati duyduğunuz oldu mu?
- a) Evet
 - b) Hayır
- 21) Cevabınız hayır ise bir sonraki soruya geçin! Cevabınız evet herhangi bir suç örgütü liderine hayranlık beslediğiniz dönem hangi yaş aralığındadır?
- a) 15-20
 - b) 20-25
 - c) 25-40
 - d) 40 ve üzeri
- 22) Sizce 19. soruda bahsedilen üç cinayet olayı etkin şekilde soruşturulup maddi gerçek ortaya çıkarıldı mı?
- a) Evet
 - b) Hayır
- 23) Bahse konu cinayetlere bağlı yeni cinayetlerin işleneceğini düşünüyor musunuz?
- a) Evet
 - b) Hayır
- 24) Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin Türkiye’de başka suç örgütleriyle ilişkili olduğunu düşünüyor musunuz?
- a) Evet
 - b) Hayır
- 25) Genç kuşakların suç örgütlerine yönelimini engellemek için resmi makamların çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?
- a) Evet
 - b) Hayır

EK 2. YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

Değerli katılımcı,

Ben, Üsküdar Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü Ceza Adaleti yüksek lisans programında Dr. Öğr. Üyesi Zülfikar ÖZKAN'ın danışmanlığında tez öğrencisiyim.

Sizi, Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin Türkiye’de son yıllarda yoğunlaşan faaliyetleri ve netice olarak birbiriyle bağlantılı olduğunu değerlendirdiğimiz üç cinayet olayını değerlendirme amacıyla yarı yapılandırılmış formu yanıtlamaya davet etmekteyiz.

Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin Türkiye’de işlemiş oldukları cinayetler arasındaki bağlantının varlığının araştırılması için hazırlanan bu yarı yapılandırılmış form, bir yüksek lisans tezi çalışmasına veri sağlamak üzere hazırlanmış olup tamamen akademik bir amaca yöneliktir. Çalışmamızın güvenilirliği sizin doğru ve samimi olarak vereceğiniz yanıtlara bağlıdır. Elde edilen veriler sadece bu çalışma ve bilimsel amaçla kullanılacaktır. Sonuçlar, istatistiksel kurallara uygun olarak güncelleneceğinden yarı yapılandırılmış formda kimlik bilgileriniz ile ilgili herhangi bir soru bulunmamaktadır. Vermiş olduğunuz cevaplar gizli tutulacak ve sizlere hiçbir yükümlülük getirmeyecektir.

İlginiz, katılımınız ve yardımınız için teşekkür ederiz.

İbrahim GÖGSU
Üsküdar Üniversitesi

Yarı yapılandırılmış form 12 sorudan oluşmaktadır.

Mülakat soruları:

- 1) Organize suç örgütlerini kısaca nasıl özetlersiniz?
- 2) Sizce Azerbaycan asıllı organize suç örgütleri (mafya, kanuni oğru, kriminal aftaritetler) hangi ülkelerde faaliyetlerini sıklaştırmaktadırlar? Neden bu ülkelerde yoğunlaşmaktadırlar?
- 3) Sizce organize suç örgütlerinin faaliyet kolları nelerdir?
- 4) Sizce organize suç örgütlerinin ortaya çıkma sebepleri nelerdir?
- 5) Sizce organize suç örgütlerinin faaliyetlerini durdurmak için neler yapılmalıdır?
- 6) Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin kendi ülkelerinde halk nazarında meşruiyet algısı var mıdır? Varsa nedenleri neler olabilir?
- 7) Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin Türkiye’de işledikleri cinayetlerin sebepleri neler olabilir?
- 8) Azerbaycan asıllı suç örgütlerinin son yıllarda Türkiye’de faaliyetlerini yoğunlaştırmalarını neye bağlarsınız?
- 9) Bildiğiniz Azerbaycan asıllı suç örgütleri liderleri kimlerdir?
- 10) Suç örgütleri arası mücadelenin sebepleri neler olabilir?
- 11) Azerbaycan asıllı suç örgütleri liderlerinin Türkiye’de serbest bir şekilde faaliyette bulunmalarını neye bağlıyorsunuz?
- 12) Ali Gamidov, Rövşen Caniyev, Lotu Quli cinayetlerine ilişkin bilgileriniz ya da duyumlarınız varsa lütfen yazınız.

EK 4. MAHKEME DOSYASININ İNCELENMESİ İÇİN KURUMDAN ALINAN İZİN

T.C.
BAKIRKÖY 13. AĞIR CEZA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA

Üsküdar Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü'ne kayıtlı 204502017 numaralı yüksek lisans öğrencisiyim. "Sınır Ötesi Organize Suç Örgütlerinin Türkiye'deki Faaliyetleri Üzerine Araştırma: Azerbaycan Örneği" başlıklı tez çalışmamı yürütmekteyim. Mahkemenizde kayıtlı 2021/207E. Numaralı dosya, tez konumla ilgili bulunduğu bahse konu bilimsel araştırmada kullanılmak üzere numarası yazılı dosyadan evrak örneklerini almam için tarafıma izin ve yetki verilmesini saygılarımla talep ederim. 24.10.2022

Av.

Av. İbrahim GÖGSU

EK LİSTESİ:

- 1) Üniversite yönetim kurulu kararı,
- 2) Avukat kimlik kartı,
- 3) Öğrenci kimlik kartı.

EK 5: ÖZGEÇMİŞ**Kişisel Bilgiler**

Adı Soyadı : İbrahim GÖGSU

Eğitim Durumu

Orta Okul Öğrenimi : İstanbul, Türkiye

Lisans Öğrenimi : İstanbul Ticaret Üniversitesi, Hukuk Fakültesi

Yüksek Lisans Öğrenimi : Üsküdar Üniversitesi, Adli Bilimler Enstitüsü, Ceza Adaleti Anabilim Dalı.

Yabancı Diller

İngilizce (orta), Rusça (başlangıç), Azerbaycan Türkçesi (ileri düzey).

İş Deneyimi

Emniyet Genel Müdürlüğü (2013-2020). Avukatlık mesleğini yapmak üzere isteğiyle görevden ayrılmıştır.

İstanbul Barosu'na kayıtlı serbest avukat (2020-devam ediyor)

Tarih : 05.01.2023